GENEL-İŞ

emek

onbeş günlük işçi gazetesi

Türkiye genel hizmetler işçileri sendikası yayın organıdır

YÜCEL YAMAN KÜTÜPHANESİ

15 ARALIK 1975 SAYI : 256

TÜSTAV

DİRENDİK... HAKKIMIZI ALDIK

DANIŞTAY MC ve TÜRK-İŞ'in OYUNUNU BOZDU

15 günün takvimi

23 KASIM 1975 PAZAR

- ABD, üsler için Türkiye'ye tazminat ödemeyi reddetti; görüşmeler çıkmaza giriyor.
- MC Hükümeti BM'nin kararına karşı tepki göstermeden tasarıya olumsuz oy verme gerekçesini açıkladı.
- Meclis Başkanı 13'üncü turda da seçilemezken CHP'lilerle MSP'li üyeler arasında olaylar çıktı.
- Afiş asma yüzünden çıkan silahlı çatışmada bir genç öldürüldü.

24 KASIM 1975 PAZARTESİ

- Ecevit : " Demirel kışkırtıcılık yapıyor" " Türkiye en büyük yalnızlık döneminde" dedi.
- İspanya'da 44 yıl sonra krallık yeniden kuruldu.
- ABD siyasal tutukluların affını öngören karar tasarısını BM'den geri aldı.
- Portekiz'de paraşütçüler Hava Kuvvetleri Komutanı General Silva'nın emirlerini dinlemiyorlar.

25 KASIM 1975 SALI

- Dernek Yasası'nda değişiklik yapılarak yeni kısıtlamalar getirileceği bildiriliyor.
- Cepheci milletvekilleri gelmediği için Mecliste çoğunluk sağlanamadı.
- MC'nin işbaşına gelişinden bu yana 21 gencin öldürüldüğü açıklandı.
- CHP Merkez Yönetim Kurulu, gençlerden demokrasi düşmanı güçlere fırsat vermemelerini istedi.

26 KASIM 1975 ÇARŞAMBA

- Denktaş bağımsızlık için Demirel'den onay alamadı.
- TRT Genel Müdürü Yalçıntaş'ın istifası yürürlüğe girdi, Yalçıntaş İstanbul'a gitti.
- CHP Parti Meclisi : "Cephe Hükümeti artık işbaşında kalamaz"
- Korutürk, Tahran'da İran Şahı ile görüştükten sonra Pakistan'dan yurda döndü.
- İstanbul Bölge Plânları 1,5 yıldır İmar Bakanlığı'nda bekletiliyor.

27 KASIM 1975 PERŞEMBE

- Dördüncü Levent'teki İş Bankası Şubesi de dört soyguncu tarafından soyuldu, meçhul kişiler 150 bin lirayı alarak kaçtılar.
- Yürüyüş düzenleyen Fasulye Üreticiler Derneği'nin Başkanı ve yöneticiler tutuklandı.
- Meclis Başkanı seçilemedi. MSP ve bağımsızlar MC adayı Öztürk'e oy vermiyor.
- Ecevit'in İskandinav ülkeleri gezisi 6 Aralıkta başlıyor.

28 KASIM 1975 CUMA

- Adalet Komisyonu seçmen yaşını indirdi.
- Danıştay, ODTÜ Yasasının iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvurdu.
- Avukatları İsmail Cem'i TRT Genel Müdürlüğü görevine devlet için Başbakan Demirel'e ihtar gönderdi.
- Aksaray'da komandoların yaylım ateşe tuttuğu gruptan 4 öğrenci yaralandı.

29 KASIM 1975 CUMARTESİ

- Petrol Ofis'te kıyım için solcu listesi düzenlendi.
- Üniversiteler arası kurul boykot ve işgaldeki fakülteleri ile yüksek okulların tatil edilmesine karar verdi.
- Portekiz'de Azevedo Hükümetini destekleyen askerî birliklerin duruma tümüyle hakim oldukları bildiriliyor.
- İstanbul Üniversitesi bahçesinde bir genç daha kurşunlandı.

30 KASIM 1975 PAZAR

- Nüfusun yüzde 61'inin sosyal güvencesi yok.
- Bakanlar Kurulu, çalışmalarının işçi veya memur sayılacağı kamu kuruluşlarını belirledi.
- Tokat ÇEK ve CGP İl Başkanı hakkında toplu kaçakçılık suçundan tutuklama kararı verildi.
- Portekiz Kara Kuvvetleri Komutanı Fabiao azledildi.

1 ARALIK 1975 PAZARTESİ

- CHP : " Denktaş kendi başına önemli kararlar alıp, bunları Türkiye'ye kabul ettirme çabasında."
- Uluslararası Para Fonu Türkiye'den yabancı bankalara kolaylık sağlanmasını istedi.
- Erbakan, Meclis Başkanlığı için AP'ye Rasim Hancıoğlu'nu teklif etti.
- Muhittin Taylan : "Cephenin tutumu Anayasaya aykırı."
- İstekleri kabul edilirse Yalçıntaş'ın göreve döneceği bildiriliyor.

2 ARALIK 1975 SALI

- Bütçe 152 Milyar lira olarak bağlandı.
- MSP Grup Başkanvekilleri cephe adayının değiştirilmesini istediler.
- Ecevit "Pahalılığın asıl yaratıcıları perde arkasında duruyor."
- Hükümet işçi-memur ayırımı kararnamesi için çalışanlar lehinde olan önerileri kabul etmedi.
- Pentagon'un eski sözcüsüne göre, Amerika Türkiye'nin üsler için tazminat istemini " gülünç" diye niteledi.

3 ARALIK 1975 ÇARŞAMBA

- Ecevit : " Maceracılar ordunun yakasını bırakmalı"
- Şişli Meydanında öğrencilere otomobilden ateş açıldı. Komandolar devrimci iki öğrenciyi öldürdüler.
- Tokat ÇEK Şubesine Melen zamanında da 6 ton kristal verildiği saptandı.
- MSP'li öğrenciler ile MHP'li öğrencilerin çatıştığı İlâhiyat Fakültesi bir hafta tatil edildi.

4 ARALIK 1975 PERŞEMBE

- Gençlere yöneltilen cinayetler kınandı.
- AP, Meclis Başkanı adayının değiştirilmesi için MSP'nin yaptığı öneriyi reddetti.
- CHP örgütü kışkırtıcı ajanlara karşı uyarıldı. Mitinglere katılma ve demeç verme izne bağlandı.
- Bursa'da çöken toprak altında 48 saat kalan 6 işçiden 5'i sağ olarak çıkarıldı.
- İran'ın Yunanistan'a ABD yapısı 12 bombarduman uçağı vereceği bildiriliyor

5 ARALIK 1975 CUMA

- Ecevit : " CHP gereken sabır ve tahammülü göstererek rejimi koruyacak"
- Kanlı olaylarda çok sayıda genç yaralandı.
- Cenaze töreninde polisle devrimci gençler çatıştı.
- Üniversiteler Yayasında hükümete ve Millî Eğitim Bakanına tanınan bazı yetkiler iptal edildi.
- Ege Üniversitesi Senatosu öğrencilerin can güvenliği konusunda uyarı bildirisi yayınladı.

6 ARALIK 1975 CUMARTESİ

- Ankara'da 3 kişi tabancayla vuruldu.
- Mobilya ihracatında vergi iadesi oranı yüzde 40'a indirildi.
- Hükümet olayları inceledi, Korutürk'le görüşen Demirel, "Gerekirse Sıkıyönetim ilân edilir." dedi.
- MC ilaç hammaddesi gümrük oranlarını sıfıra indirecek bir kararname hazırlıyor.

7 ARALIK 1975 PAZAR

- Korutürk : " Sağ ve sol birbirine tahammül etmek zorunda "
- Malatya Atatürk Lisesi'nde çıkan çatışmada bir öğrenci üçüncü kattan aşağı atılarak öldürüldü.
- TÖB-DER 15 ilde yapılacak olan mitingleri iptal etti.
- 7 sendika işçi-memur ayırımı kararnamesinin iptali için Danıştay'a başvurdu.
- Bakanlar Kurulunda CGP ve MHP'nin Sıkıyönetim önerisi kabul edilmedi.

GENEL-İŞ
TÜRKİYE GENEL HİZMETLER İŞÇİLERİ SENDİKASI

TÜRKİYE
GENEL HİZMETLER İŞÇİLERİ
SENDİKASI
YAYIN ORGANIDIR

GENEL -İŞ Sendikası
adına sahibi
abdullah baştürk

Genel Yayın
Müdürü
ertan andaş

★☆★

Sorumlu
Yazıişleri Müdürü
erol saraçoğlu

★☆★

GENEL - İŞ EMEK'in
bu sayısı
GENEL-İŞ
Basın Bürosunda
hazırlanmış
Dizgi ve filmler
Hitit Ajans'ta
Baskı
Doğuş Matbaasında
yapılmıştır.

★☆★

FOTOĞRAFLAR
GENEL-İŞ EMEK

GENEL-İŞ EMEK
Basın Ahlak Yasasına
uyar

MERKEZ
Süleyman Sırrı Sokak 2/4
Telefon: 175459 - 175267
YENİŞEHİR
ANKARA

SAYI:256
Fiatı 50 kr.
Baskı tarihi:
19 Aralık 1975

★☆★

GENEL-İŞ EMEK'in
bu sayısı
20 bin adet basılmıştır

●●●

GENEL-İŞ EMEKİ OKU OKUT

mc ve türk-iş'in oyunu danıştayca bozuldu

MC İktidarı ve Türk-iş'in ortak olarak yürüttüğü GENEL-İŞ'i parçalama ve zayıflatma çabaları danıştay ca bozuldu. İşkolları Yönetmeliğinde MC'nin Türk-iş'in isteğine göre yaptığı değişiklik, 2I. I0. I975 Tarih ve I975/26I3 sayılı Danıştay 8. Daire kararı ile iptal edilmiştir. İşçiden yana devrimci kavgası veren GENEL-İŞ'in haklılığı bir kez daha ortaya çıkmıştır.

MC iktidarı daha önce yürürlükte ve olan I7. 2. I974 tarih ve I4802 sayılı Resmi gazetede yayınlanan Ek yönetmeliğin yeniden düzenlenmesine ilişkin yeni bir yönetmelik çıkararak 34. Nolu işkolundan Enerji Üretimini ve otobüs işletmelerini ayırmıştı. Bu yönetmelik değişikliğinin amacı işçi sınıfında belirli bir devrimci çizgisi bulunan GENEL-İŞ'i parçalamaktı MC iktidarının yürüttüğü bu yasa dışı davranış karşısında GENEL-İŞ Danıştay'a müracaat ederek yürütmenin durdurulmasını istemiştir; Hatırlanacağı gibi Danıştay 8. Dairesi 9. 7. I975 gün ve esas No: I975/I26I sayılı kararı ile yürütmeyi durdurma kararı almıştır. 8. Dairenin kararı aynen şöyle idi;

".....Uluslararası normlarda ve işçilerin Türkiye'deki sendikalaşma, durumunda I7-3-I974 tarih, I4802 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan yönetmelikten sonra meydana gelen değişikliklerin neden ibaret bulunduğunun davalı Bakanlıktan sorulmasına ve ara kararı cevabı alınıp, yeni bir karar verilinceye karar yürütmenin durdurulmasına oy birliği ile karar verildi.."

Danıştay 8 Dairenin aldığı bu karar MC ve Türk-iş'te panik yaratmıştı. Belediyelere bağlı Elektrik, Havagazı, Enerji ve otobüs işletmelerin de çalışan binlerce işçi sarı kuruluşlarda toplama çabalarının bozulduğunu anlamışlar ve bir suskunluk içine girmişlerdir. Çalışma Bakanlığı öyle bir partizanlığın içine girerek Danıştayın bu durdurma kararı ile ilgili genelgeyi çok zaman geçtikten sonra örgütüne göndermiştir.

Çalışma Bakanlığının aldığı yönetmelik değişikliği Türk-iş, işverenler ve Çalışma Bakanlığı temsilcilerinin ortak kararı ile gerçekleştirilmiş ve 5 Temmuz I975 tarih ve I5286 Sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girmişti. Burada da Türk-iş'in ne biçim bir kuruluş olduğu ortaya çıkmıştır; İşverenler ve MC'nin ortağı. Türk-iş yanılıyor. Ankara'da da yargıçlar var. Türk-iş ve ortaklarına en güzel yanıtı Danıştay bu işbirliğini bozarak verdi.

Danıştay'da açılan bu davaya sarı Tes-iş Federasyonu da müdahil olarak katılmış ve gereken dersi almıştır.

Davayla ilgili olarak düşüncesi alınan Raportör Ferudun Tokalp görüşünü şöyle açıklamıştır:

".....I7. 2. 1974 tarih ve I4802 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren ve yargısal denetimden geçmiş bulunan düzenlemenin, kısa bir süre sonra 5. 7. I975 tarihinde değiştirilmesi iş hayatında öngörülen kararlılık ilkesince idare hukukunda uygulanması sorunlu bulunan istikrar prensibine aykırı görüldüğünden dava konusu düzenlemenin iptali gerekir."

Kanun sözcüsü Erman Bayraktar'ın düşüncesi ise şöyle; ".....Olayda önceki yönetmenliğin çıkarılmasına, esas teşkilden ilkelerde aradan geçen süre zarfında bir değişiklik olmaması ve değişiklik gerekçesi olarak ileri sürülen sebeplerin yeterli, görülmemesi nedeniyle dava konusu yönetmenliğin ilgili kısımlarının iptali gerektiği düşünülmektedir."

VE KESİN KARAR

2I. I0. I975 gününde oybirliğiyle alınan karar da ülkemizdeki sendikalaşma ve dünya normları gözönünde, alındığı belirtilmiş ve MC'nin yeni yönetmelik düzenlemesini iptal etmiştir. Ve alınan karar şöyledir;

"...Kaldıki, idari işlemlerin özellikle objektif ve düzenleyici mahiyettiki tasarrufların sık sık değiştirilmesi, işlemin tesis ve sonuçlarını sınırlandıran kararsızlığın hudutsuz bir şekilde devamına yol açacağından ve bu durum idare hukukunda uyulması sorunlu bulunan istikrar prensibi ile bağdaştırılamayacağından kısa sürede ve ciddi bir neden almaksızın yapılan düzenlemede hukuka isabet yoktur.

Bu sebeple dava konusu düzenlemenin iptaline, Bin lira (I44. 50) yargılama giderlerinin davalıdan alınarak davacıya verilmesine 2I. I0. I975 gününde oybirligi ile karar verildi."

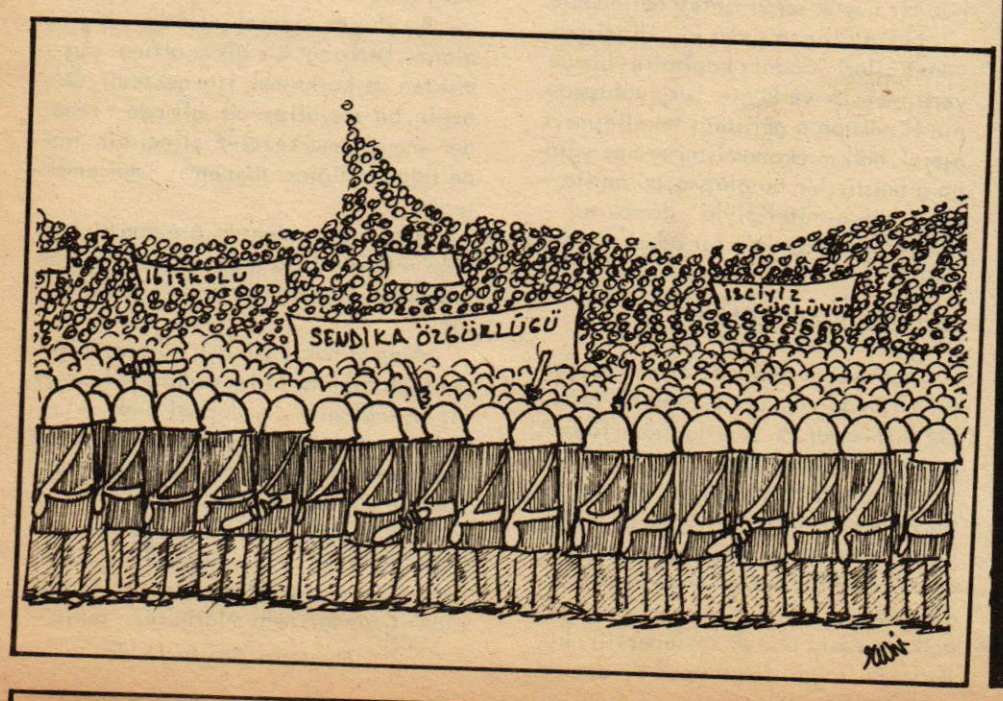

Yorum

HAK VERİLMEZ ALINIR

Şunu iyice kafalara yerleştirmek gerekir: Ülkemizde bugüne kadar iş başına gelmiş iktidarlar içinde en yıkıcı ve partizan olan iktidar MC iktidarıdır. Bunun böyle olduğunu en iyi biçimde değerlendiren kesim kuşkusuz ki bilinçli işçi sınıfıdır. İşçi sınıfı içinde, Belediye hizmetlerinde çalışan genel hizmetler iş kolu kesimi ise, bu partizan ve bölücü iktidarın kötü niyetinin yarattığı tatsız meyvayı sık sık tatmak durumunda kalmaktadır.

Nitekim, bu iktidar geçen yaz başında işkolları yönetmeliğinde keyfi bir değişiklik yaparak Genel-İş'i parçalamak istemiş. Genel - İş üyelerinden bir bölüğünü başka iş kollarına geçirmeye çalışmıştır. Ne var ki Danıştay bu yasa dışı keyfi kararı önce "yürütmeyi durdurma" ardından da kesin bir "iptal" kararıyla iktidarın yüzüne çarpmış. Bu MC iktidarının ne ilk ve ne de son marifetidir. Aynı iktidar Belediyelere yapılması gereken hazine yardımını da keyfi kararlarla kesmeye kalkışmıştır.

Aslında MC iktidarı, bindiği dalı kesen Nasreddin Hoca'dan daha komik durumdadır. Ama boşuna mı demişler, şaşkın ördek tersin tersin dalar diye. MC iktidarının yaptığı da budur. İstanbul, Ankara, İzmir gibi, Türkiyenin en büyük belde-lerinin Belediyelerine hazine yardımı yapılmaması, bu belde-ler halkının değil, tüm yurttaşların MC iktidarının gerçek yüzünü görmesine neden olmaktadır.

Belediyeler, Hükümetten gerekli yardımı alamayınca, çok kez görüldüğü gibi, Belediye hizmetlerini gören işçilerinin ve memurlarının ücretlerini ödeyememektedirler.

Bu konuda işçilerin Belediyelere söyleyecek çok fazla sözleri yoktur. Ama, MC iktidarına söylenecek çok söz vardır. Nitekim, geride bıraktığımız Kurban Bayramından önce, İstanbul ve Ankara'da, ücretlerini alamayan açlıkla burun buruna gelen Belediye İşçileri, sonunda sendikaları Genel-İş'in öncülüğünde, Belediyeleri işgâl etme ve seslerini yükseltme durumunda kalmışlardır. Yükselen bu seslerin, Belediye yöneticilerinden önce MC iktidarı ileri gelenlerinin kulaklarına kar suyu kaçırdığı ise, kolayca görülen bir gerçektir. Ankara ve İstanbul Belediyelerinin işgalinden hemen sonra, MC iktidarının başı ve Maliye Bakanı, vermeğe yanaşmadıkları yardımları hemen yapmışlardır. Yapmışlar ve birer ikişer günlük işgal ve direnişlerle işleri yavaşlatmadan sonra, işçilerimizin ücretleri ödenebilmiştir.

Şimdi bu durumda açıkca sormak gerekir: Ey MC iktidarının aklı evvelleri. Madem ki, yapmayacağız dediğiniz yardımları yapacak, çaresiz kalınca tükürdüğünüzü yalayacaktınız, bunca oyuna gerek neydi? Sizler ne zamana kadar Türkiye işçi sınıfının bilinçlendiğini, verilmeyen haklarını almakta kararlı olduğunu görüp anlamamakta direnecek ve bindiğiniz dalları keseceksiniz?

Partizanlığınızın kör karanlığı içinde, debelendiğiniz bataklıkta daha ne zamana kadar ve hangi akla hizmet ederek vatandaş haklarını çiğnemeye devam edeceksiniz? Bundan ne yarar umuyorsunuz? Şimdiden sizlere haber verelim ki, bindiğiniz dalı kestiniz, düşeceksiniz, hem de fena düşeceksiniz.

Genel-İş emek

DEMOKRASİDE ÇAĞCIL ÇİZGİ

prof. bahri savcı

Demokrasinin türlü tanımları vardır. Hepsi bir açıdan konuyu aydınlatıcıdır. Fakat demokrasi, kavuştuğu her tanımdan sonra yeni gelişmelere uğrar, bu bakımdan yeni tanımlara gereksinme duyulur.

Tanımların, aynı zamanda sakıncaları da vardır. Ele aldığı olayı tam anlamıyla veremeyebilirler. Onun için çok kez, tanım yapmak yerine açıklama yapmak gerekir.

Demokrasi, içinde yaşadığımız bu günlerde köprülerin altından geçen sulara göre yeni yönelimler kazanmaktadır. Bundan önceki kimi yazılarımızda, bunlar üzerinde durmuştuk. Yinelemelerden korkmadan, aynı konuya herzaman dönmekte yarar vadır.

Demokrasi sözcüğünü Türkiye'de kullandığımız zaman, bu, çok kez Batı, demokrasisi anlamındadır. Bizim sözünü ettiğimiz demokrasi de hep bu anlamda olmuştur.

İşte son yıllarda, hatta son aylarda Batı dünyasında demokrasi konusunda olan gelişimlere bakarak bir tanıma (teşhis) yapmak gerekirse diyebiliriz ki, Batılı demokrasi gittikce daha koyulaşan bir sosyal içerik kazanmaktadır, sosyalizmle bütünleşen bir çağcıl çizgiye ulaşmaktadır.

● DEMOKRASİ BATININ ÜRÜNÜDÜR

Demokrasi, aslında, Batı toplumlarının bir ürünüdür. Batı dünyası hem geçmişinde hem de bugününde, temeldeki özelliği ile, burjuvadır. Batı dünyası, siyasal örgütlenme olarak, burjuvanın temel ilkelerinden yola çıkmıştır. Bunlar; özgürlük-eşitlik-mülkiyet-güvence-âdillik ilkeleridir.

Bu ilkeler üzerindedir ki Batıda bir siyasal demokrasi doğmuştur: Seçimle bir iktidar ve bir muhalefet ikiliğine da yanan; siyasal kararı, serbest tartışmadan çıkaran; bu kararın uygulanmasını da hukuku ile ceviren bir demokrasidir. bu siyasal demokrasi.

Böyece Batıda Liberal nitelikte bir demokrasi doğmuştur. Bu, liberaldir; Çünkü, dayandığı özgürlük-eşitlik-mülkiyet-güvence-âdillik ilkeleri herkes içindir.

Fakat giderek bu liberal demokrasi kapitalistleşmiştir. Liberal niteliğini de geniş ölçülerde yitirmiştir. Yukarda adı geçen özgürlük ve öteki ilkeler, giderek kapitalist burjuva tekeline düşmüştür. Bu tekelin ayrıcalıkları haline girmiştir. Öte yandan da artık değeri teknik ve bilimsel devrimlerin yardımı ile daha da yükselterek kendi tekelini büsbütün yoğunlaştırmıştır. Bütün bunların sonucu olarak da siyasal ve yönetimsel süreç, hem üretim olayında, hem insanoğluna tanınan özgürlükler olayında, burjuvanın denetimi ve tekeli altından çıkamaz olmuştur. Bu, insanlığa gittikçe yoğunlaşan bir büyük burjuvacılık ve onun büyük tüketim toplumu evresini açmıştır.

Bu nedenle, bugün şunu diyebiliriz: Bugün kapitalizmin özü, bir yandan gelişen bilgi ve tekniği kullanarak, üretimi artırmaktır; öte yandan da siyasal ve yönetimsel aracı kullanarak, artı değeri kendinde tekelleştirmektir.

Bu kapitalizmin amaç ve taktiğine gelince, o da şudur; Üretim güçlerini ufalamak; onu sonsuza giden işbölümü teknikleri ile üretim sürecinin basit vidaları haline getirmek; gelişen teknikler sayesinde büyük bir işsizlik ordusu, yaratmak, işçiler ile işsizler arasında bir işe kavuşma rekabetini körükleyerek tüm emeğin ve emekçilerin bütünleşmesini önlemek; emeğin, sendikacılık yoluyla başlattığı savaşı, her zaman bir basit ücret sorunu halinde tutup, bu konuda zaman vereceği ödünlerle bir göreli doyum sağlayarak emegin bilinçlenmesini ve kendini koruma eylemine dönüşmesini önlemek; böylece, emeği de, kendi denetimi altında tuttuğu bu düzenin bir parçası haline, getirerek onu da kendi denetim alanı içinde tutmaktır...

İşte bundan hemen hemen iki yüzyıl önce başlayan Liberal niteli, insancıl özlü, yaygın bir siyasal iktidarlı burjuva demokrasisis, giderek büyük burjuvalaşmanın bir egemenlik aracı haline dönüşme istidatları kazanmıştır. Çünkü artı değeri yaratanların üretim sürecine ve onun içinde toplumun kendisine yabancılaşmasını doğurmuştur ve bu yabancılaştırma ile bertaraf ettiği büyük işgücünün boş bıraktığı alanda, kendi tekelini ve eğemenliğini kurmuştur.

Fakat bu biçimsel ve siyasal demokrasi, kendini çağcıl akımların etkisinden kurtaramamıştır, kurtaramayacaktır. İster istemez bu çağcıl cizgi kazanmak zorunda kalacaktır, kalmıştır da... Bu çağcıl çizginin neden ibaret olduğunu kavramak istersek, araştırmamızı, belki Hindistan'dan başlatıp Portekiz'den geçirip, İtalya'ya uğratıp, Avusturya-Federal Almanya- İsveç'e kadar uzatmamız gerekecektir.

Burada olanlar, demokrasinin sosyalist bir nitelik kazanma demek olan çağcıl cizgisini ilerde belirleyecek ögeleri içermektedir.

● PORTEKİZ'DEKİ ARAYIŞ

Örneğin Hindistan'a bir kez daha, eğilelim.

Bu ülke, bütün tarihi boyunca birbirinden kopup, fakat mutlakiyet niteliğinde birleşen istibdat halkaları altında yönetilmiştir. Sonra uluslararası emperyalizmin konusu olmuştur. Bir çeyrek yüzyıldan beri de Batı örneği bir parlamenter demokrasi kurmuştur. Onun için coğrafyası Batıda olmadığı, halde, onu, bu son niteliği dolayısıyla Batı siyasal ailesi içinde sayabiliriz.

İşte Hindistan böyle bir batılı siyasal mekanizma içinde, hem Batının, hem de kendisinin olan toplumsal kalkınma sorununu, bir tür "planlı sosyalist yöntem" ile çözmeyi düşünmektedir, uygulamalarını bu yolda yapmaktadır.

Bu ülke, geleneksel yapısını çağcıllaştıramamakla beraber, Batının özgürlükler sistemini kabul etmiş ve uygulamaya koymuştur. Fakat yerli işçevrelerinin uluslararası sermaye tekelinin ajanı olarak Hindistan'ı sömürme alışkanlığı, bir türlü ortadan kaldırılamamıştır. Hint Parlamenter demokrasisi kalkınmayı sağlıyacak olan işlemelerinde, engellere çatmıştır. Onun için "planlı sosyalist toplum ekonomisi" ararken, bir devlet kapitalizmine düşmüştür. Bu devlet kapitalizminin karşısında da, özel büyük kapital-yabancı kapital-küçük burjuva baskıları çıkmıştır. Onlar, bu devlet kapitalizminin yanında kendilerine özgü bir "özel iş çevresi tekeli" kurmuşlardır. Bu iş çevresi de, giderek, bütün Hint ekonomisini bir mutlu azınlık yararına işletmiştir.

Bu, aranan sosyalist yöntem, sosyalist toplum değildir.

İşte gelişmenin bu noktasında, 25 yıldır sosyalist toplumu ve sosyalist, yöntemi arayın güç, Bayan Gandi nin kişiliğinde, işe karışma zorunu duymuştur. Demokrasiyi, sırf kendi çıkarlarına kullanarak Hint ekonomisini saptıran engellerin arıtmasına girişilmiştir. Bu süretle yeni durumların, gerektirdiği bir sosyalistleşme çığırı açılmıştır. (Bu hususta alınan önlemler, bir açıdan parlamanter demokrasi gereklerine sığmamaktadır, onun için, toplumu yenileştirme niyetinin sürüp sürmeyeceği bilinmez. Bir kişisel iktidar yoluna sapılıp sapılmayacağı, henüz bir büyük sorgu işareti halindedir)

Fakat bilinen şudur ki, Hindistan yöneticileri yabancı kapitalin-büyük yerlin-büyük ve küçük burjuvalaşmanın Hindistan'a getirdiği tekelleşmeyi aşarak halkın ekonomisini arama yoluna girmiştir. Ve bu oluşum, bu antitekelci halkçı niteliğiyle demokrasinin çağcıl çizgisinin bir öğesi olmaktadır.

● HİNDİSTAN ÖRNEĞİ

Portekiz'e gelince; orada geçen yıl Nisanda yepyeni bir sosyal hareket doğmuştur. Bu suretle orada faşizm, tümüyle arıtlanmıştır.

Bu sosyal hareket, türlü sol partiler içinde % 76'lık bir halk oyuna sahiptir. Tabanın ve niteliği, hareketi ister istemez bir halkçı hareket niteliğine kavuşturmuştur. Ve bugün gayet açık ve kesin olarak söylenebilir ki, Portekiz, çağcıl fakat yerli bir demokratik sosyalizm aramaktadır. Böyle bir sav güttüğü kesindir.

Portekiz, bugün, bu çağcıl fakat yerli demokratik sosyalizmini arar-ken, bir yandan alelâde bir burjuva reformculuğuna düşmemeye uğraşmaktadır. Öte yandan da, tepeden inme bir bürokratik kolloktivizme, onun sektör öğretisine, bu öğretiden çıkacak sekter bir azınlığın merkezci iradesine düşmeye çabalamaktadır. Aradığı; insanın, insanı sömürmesine son verecek bir toplum yapısıdır.

İşte bu bir sosyalizmdir. Ve bu sosyalizm; çoğulcu bir toplumun içindeki % 76'lık halk potansiyelinin tüm demokratik güçlerinden bir toplumsal blok kurmak istemektedir. Bu toplumsal blok dinamiği ile, ekonomiyi, en yoksul olanların ve üreticilerin ekonomisi olmaya doğru götürmek istemektedir. Bu niteliği ile de, adı geçen oluşum, demokrasiye çağcıl bir çizgi getirme işlemini teşkil etmektedir.

Çünkü; bu oluşum, önce özgürlükçüdür: İnsanın; başka insanların sömürüsü altına düşmesini sağlayan etmenlerden kurtulup serbest kalmasını aramaktadır.

Bu oluşum, siyasal yönetim biçimi olarak, herhangi bir dikta altına düşmekten de kurtulmak istemektedir. Örneğin, bir sosyalizm adı altında tepeden inmeci-merkezci-Stalinci bir irade totaliterliğine düşmemek istememektedir.

Ama öte yandan da, âlelâde bir burjuva reformculuğu kısır döngüsü içinde başarısızlığa uğramak da istememektedir.

Aranan husus şudur : Sol partililerin sağladığı % 76'lık potansiyelden geniş ve sağlam bir toplumsal blok kurmak; bu dinamiği kullanarak içinde sömürünün bulunmayacağı bir toplumsal yapı ve düzen kurmak...

İşte bu açı, merkezci -sekter bir kollektivizme yüz vermemesi, ve fakat, Bat sosyal demokrasinin bir karikatürü olan yüzeyden reformlarla bir burju-

Devamı Sayfa 15'de

ÜRETİM ZORLAMALARI İŞ KAZALARI VE PATRONLAR

dr.osman nuri koçtürk

Türkiye her yanıyla kıritik günler yaşamaktadır. Kesesini doldurmaktan ve kârını üst düzeyde tutmaktan öteye birşey düşünmeyen bir avuç patron, onlarla bütünleşmiş bir gurup politikacı, gençlerin sokaklarda kurşunlanmasına, Üniversitelerin boykottan boykota sürüklenmesine Fiyatların alabildiğine yükselmesine karşı ne derece ilgisiz ise bir göçüğün altında can verip geride, bir düzüne çaresiz insan bırakan emekçilere karşı da o denli ilgisizdir. Zonguldak'ta birbirini izleyen kahredici grizu patlamalarından sonra, Bursa'da, beş işçi göçük altında kalmış, biri ölmüş diğerleri güçlükle kurtarılabilmiştir.

İş kazaları bakımından Dünya' nın önde gelen ülkelerinden biri olan Türkiye'de Anayasa ve birçok yasalar emekten yana ve emekçinin korunmasını emredici nitelikte olmasına rağmen,kölelik ve feodalite kalıntısı gelenekler korunmakta,insan hayatına hemen hiç değer verilmemektedir. On yılda yalnız Sosyal Sigortalar Kurumuna tabi işyerlerinde çalışan işçilerin sırtından kasalarına aktardıkları haksız para miktarı 223 milyar TL. ulaşmış olan işverenler bununla yetinmemekte, benzinsiz motor gibi tekleyen işçileri, açık ve dolaylı, zorlamalarla daha fazla üretmeye mecbur etmektedirler.

Bir süre önce Vitra bayilerini İstanbul'a toplayarak onlara nutuk çeken ünlü patron Eczacıbaşı günün modasına uyarak prodüktivite'nin düşük, ücretlerin yüksek olduğundan yakınmış, kamuoyunu yanıltmak ve kendi yanına çekmek için yabancı işçilerin üretgenliği ile karşılaştırmalar yapmıştır.

İlaçtan kazandığı kafi gelmediği için bir de seramik ve porselen endüstrisi lie ilgilendiği anlaşılan Eczacıbaşının yakınmalarını basına yansımış haberlerin bazı pasajlarını buraya aktararak birlikte okuyalım:

(.....) Aynı teknikte çalışan Avrupa ülkeleri seramek tesislerinde bir ton mamul üretimi için 80 saat çalışırken,Türkiye' de I32 saat çalışmaktadır. Almanya'da çalışan Türk işçisi günde 45 lavabo dökerken, Türkiye'de aynı teknik ve makinelerle 26 adet dökmektedir.Buna karşılık Almanya'da sağlık gereçleri tesislerinde çalıyan bir dökümcü,sosyal ödemelerle birlikte I2I0 DM (7260 TL.) kazanmaktadır. Türkiye'de sosyal ödemelerle birlikte 7350 TL. kazanmaktadır. Buradaki bir işçinin yarım verimle çalıştığını düşünürsek, prodüktivite ölçüleriyle bizdeki bir döküm işçisi, Almanya'dakine oranla bir misli pahalıdır demektir.

(.....) Sanayide rekabet, bir mamulü toplum lehine daha iyiye, daha ucuza elde etmek amacına yöneliktir. Oysa bizdeki sendika rekabeti bizdeki sınai tesisleri daha az prodüktif kılmakta, mamulleri daha pahalıya maletmek sonucu getirmek tedir.

Sendikaların bugünki tutumu böyle devam ederse, ham maddesini kendi sınırları içinde bulan bu işçi yoğun endüstri mamullerini doğal olarak Ortak Pazar içindeki diğer ülkelere ihraç etmeyi beklerken, kendisi çalışamaz hale gelecek ve ülke bu mamulleri ithal zorunluğu ile karşı karşıya kalacaktır. Ben size burada belli bir endüstri kolumuzdan belli bir örnek verdim. Buna bugün Türkiye'mizde daha çok örnekler bulmak mümkündür. Prodüktivite bir ülke sorunuysa, bu tesisi yönetenlerin olduğu kadar, işgücünü elinde tutan sendikaların sorunudur. (Ayrıntılı Haber30 Kasım 1975)

İşçi ücretlerinin Almanya'daki işçinin ücretinden daha yüksek, buna karşılık bir günde dökebildiği lavobo sayısının 45'e karşılık 26 civarında olduğunu iddia eden Eczacıbaşı üçretler hakkında abartılmış sayılar verirken, işçinin dermansız kolları ile imal ettiği 26 lavobadan günde kaç lira kâr sağladığını, ve kaç işçi çalıştırdığını özenle gizli tutmakta, artı değerin hesaplanması için gerekli bilgiyi tam olarak vermemektedir.

YETENEK VE KURNAZLIK

Bizim iş adamlarımızın çok kurnaz emeği ve kaynakları sömürmekte becerili, yabancılarla bütünleşerek işçilerimizin emeğini sömürmekte mahir oldukları bir çok münasebetlerle öğrenilmiştir. Ancak patronların yetenekleri ile söz konusu yabancı ülkeler patronları, teknik bilgi ve yetenek açısından karşılaştırılırsa acaba sonuç ne olur?

Eczacıbaşı'nın açıklamasına göre çalıştırdığı işçiler günde 245 TL. net gelir sağlamaktadırlar. Oysa DIE ve SSK gibi güvenilir Devlet kurumları SSK'ya tabi iş yerlerinde çalışan işçilerin 1975 yılı ücret ortalamalarını 80 TL. civarında gösteriyorlar. Asgari ücret 40 TL. dır.

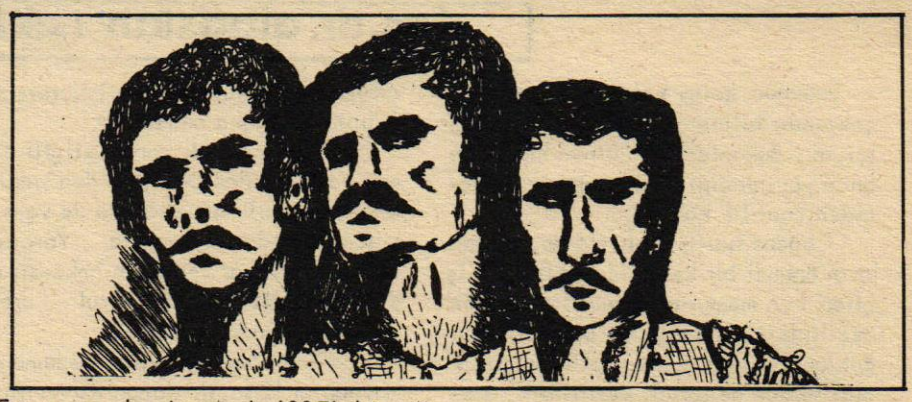

Eczacıbaşı her lavobada 100 TL. kâr sağlamış olsa 26 lavobada tam 2600 TL.kâr etmiş olacaktır. Bir işçinin sırtından günde 2600 TL. kazanan Eczacıbaşı, farazа yüz işçi çalıştırıyorsa yalnız seramik tesislerinden sağladığı günlük kâr 260 bin lira olur. Bu en düşük bir rakamdır. Bunun üstüne ilaç ve vb. tesislerden sağlanan astronomik gelirleride katacak olursanız, her mahallede bir milyoner yaratma politikasını ve kapitalist, düzeni işçilere ne verdiğini, patronlara nesağladığını kolayca hesaplayabilirsiniz. İşçinin ekmek peynir parası üzerinde hesaplar yaparak, prodüktivite işçi-yoğun endüstri, Ortak Pazar gibi karmaşık laflar ederek, bulanık suda balık avlamaya çalışan Eczacıbaşı'na işçilerin de bazı hesaplar yapmakta olduğunu, (Artı Değer) kavramı üzerinde hayli bilinçlendiklerini, hatırlatmak isteriz. Sayın Eczacıbaşı bu konuşmasını sayesinde sayeban olan Vitrabayilerine değil de bir işçi topluluğuna yapmış olsaydı hemen orada cevabını alır ve daha fazla konuşamazsın. Gelin görün ki işçiye ve kamuoyuna yüzyüze söyliyecek birşeyi kalmadığını anlayan tekelci patronlar, kendi adamlarını lüks otellerin görkemli salonlarına topluyor, onlara attıkları nutuklarla boşalmıya ve rahatlamaya çalışıyorlar.

ZORLAMALAR

Eczacıbaşı bu konuşmasıyle işçileri daha çok üretime zorlamak istemektedir. Kullandığı ağız bir zamanlar bir Amerikan yetkilisinin bir gurup sendikacıya attığı nutku hatırlatıyor. ABD'nde bir beyin yıkama turu yapan 40 kadar sendikacı İstanbul'a döndüğünde, sermayenin kısa süre içinde palazlanmasını arzuluyan AID yetkilisi işçileri, konsolosluğu davet etmiş, yedirip içirdikten sonra, Ereğli Çelik Fabrikasında çalışan bir işçinin, Karabük'te çalışan bir işçiden 5 kat fazla ürettiğini, Amerikalı işçilerin ise, Ereğli Demir Çelik tesislerinde çalışan işçilerin ürettiğinden beş misli fazla ürün üretebildiklerini. ifade etmiş,onları ücretler artırılmadan çalışmaya davet etmişti. Bu dolmalar artık yutulmuyor ve insanın boğazında kalıyor. Çünki 1964 yılından bu tarafa tam II yıl geçmiş, ak koyun iyice farkedilmiştir. Etin fiyatını 45 TL., peynirin fiatını 50 TL.yavan ekmeğin fiyatını yaklaşık 4TL.'na kadar yükseltip de bir paket kağıt mendili 2 TL. satanlar biraz insaflıolmalı ve depolarına benzin koymadıkları insan, makinelerini daha da zorlamamalıdırlar. İnsanı (işçiyi) makineye benzetmek ona hakarettir. Amma bunu bir an kabul etsek bile işin içinden çıkamıyoruz. Makine benzinsiz, işçi besinzis çalışamıyor, işçinin ve işçi ailesinin yarı aç yaşadığından patronların haberleri yok mu?

KAZALAR ARTIYOR

Emekçiler yoksulluk ve açlıktan bezmiş durumdadırlar. Son on yıl içinde işçinin asgari ücret olarak alması gereken paradan, çok daha düşük cari ücretler karşılığı çalıştırması sonucu yalnız SSK'na tabi işyerlerinde çalışan ve sayıları 800 bin civarında olan emekçilerden işverenlerin haksız olarak hesaplarına aktardıkları miktar 223 milyar TL. yaklaşmıştır.

Hal böyle iken emekçilerin dahada zorlaması, Con Ahmet'in devridaim makineliri gibi almadan vermeleri .in sağlamak istemesi, kazalar, meslek hastalıklarını artırmış, başka konularda en gerilerde kalan Türkiye'miz iş kazaları bakımından önde gelen toplumlardan biri olmuştur.

Maden mühendisleri odası'nın resmi yayını olan Birlik Haberleri eğer Sayın Eczacıbaşı tarafından lütfen okunuyorsa, bu derginin 21 Kasım 1975 günlü baskısında, iş kazaları ile üretim zorlamaları arasında paralellik olduğunu belirleyen ciddi bir yazının yayınlandığını göreceklerdir.

Ereğli Demir Çelik Tesislerinin artan kömür ihtiyacını karşılamak için aç karnına zorlanan kömür işçileri üretim arttıkça ölmüşler, son günlerde, kazalar doruğuna ulaşmıştır.

Gizli açlığın tahribatı çok ilerlemiştir. Kendisi de hekim olduğu için işine gelmese de bu konuyu anlaması gereken Eczacıbaşı'nın biraz insaflı ve gerçekçi olması, bu tür konuşmalardan, sakınması gerekirdi.

Ama insanın gözünü hırs bürüdüğü gerçekleri göremeyeceğini çok iyi bildiğimizden patronlardan böyle bir davranış beklemiyoruz. Demokrasilerde bu tür patronları yola getirmenin yöntemi bilinmektedir. Halkımız da bunu başarıyla yapıyor. Kapitalizmin kalesi ve baş savunucusu olan ABD Uluslararası kamuoyunda itibarını yitirirken(FAO Başkanlığına Amerikan adayının seçilmemesi)bizim patronlarımız ve onların destekçisi olan politikacılar Türk kamuoyundaki etkilerini kaybetmişlerdir. Halk onlara oy vermeyecek ve ilk seçimlerde işçiden yana bir siyasal kadroyu işbaşına getirmek için oylarını özenle kullanacaktır. Ondan sonra Eczacıbaşı'yı Vitra bayilerinin bile kolayca dinleyeceklerini tahmin etmiyoruz.Daha önce açıkladığımız gibi 25 yıl süren bir bunalımdan sonra ak koyun ile kara koyun iyice belirmiştir. Zor bir dönemi bunalımlarla atlatan Türk işçileri bir çok gerçeği"harmanyerinde dirgen yiyerek, öğrendiğinden"gürültüye pabuç bırakmayacak, iktidarın ve sermayenin hegemonyasını oylarıyla yıkacaktır.

işçi-memur ayırımı sorunu

doç.dr. alpaslan ışıklı

Sonunun kolay kolay gelmeyeceği çoktandır bilinen işçi-memur ayrımı sorunu, Bakanlar Kurulu'nun bir süre önce yayınladığı bir kararname ile yeniden canlılık kazandı.

Çağdaş sınıflı toplumlarda, çalışanların önemli bir kesimini teşkil eden işçilerin ve memurların, temel ekonomik özellikleri açısından bir bütün oluştur dukları gerçeği görmemezlikten gelindiği sürece bu soruna getirilmek istenen her çeşit çözümün de gerçek ve uzun ömürlü bir çözüm sayılması mümkün görünmüyor.

Ülkemizde bu gerçeği görmemezlikten gelerek işçileri ve memurları temel sosyal haklar bakımından farklı bir duruma getiren her çözüm, sağlamak istediği sosyal adalet ve eşitlik amacına ters düşen bir durum yaratmış, işçiler ve memurlar arasında suni bir eşitsizliğin nedeni olmuştur.

Özellikle 1963'den bu yana işçilerin sosyal haklar (sendikacılık, toplu sözleşme, grev) bakımından bazı yeni mücadele yöntemlerine kavuşturulmuş olmaları, bu sorunun önemini arttırmıştır. Daha önceleri görülenin aksine işçilerin kendilerini memur saydırmak çabalarının yerini bir kısım memurların kendilerini işçi saydırma çabaları almaya başlamıştır.

1961 ANAYASASINA GÖRE AYIRIM

Bu soruna çözüm olmak üzere yasalarda öngörülen kıstasların çok değişik ve çelişik nitelikte oldukları görülür. 1936 tarihli İş Kanunu bedeni çalışma-fikrî çalışma kıstasına dayanan bir ayırım getirmişti. 1961 Anayasası "Devlete verilmiş aslî ve sürekli bir kamu hizmetinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü" kişileri memur saymış dolayısıyla kamu kesiminde çalışıp bu tanım dışında kalan kişileri işçi saymak olanağı doğmuştur. Buna karşılık, bu Anayasanın yürürlükte olduğu, dönemde çıkarılan pek çok yasa (iş Kanunu, Sosyal Sigortalar Kanunu) "hizmet akdi" kıstasını getirmiştir. Tutarsızlıklar bununla da kalmamış 1317 sayılı Sendikalar Yasası ile tekrar 1936 tarihli İş Kanunundaki kıstası hatırlatan bir kıstasın esas alındığı bir çözüm öngörülmüştür.

Öte yandan, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve onu tadil eden kanunlar tamamen farklı kıstaslardan hareket ederek bu sınırın memurlar tarafından alanını belirledikleri için sorunun çözümü büsbütün olanaksızlaşmıştır.

Kuşkusuz bu konuda öngörülen kıstasların ve bu kıstasları yorumlamada takınılan tavrın sosyal hakların sınırlarını kamu kesiminde çalışanlar bakımından dar veya geniş tutmak konusunda sonuçlar doğurduğu açıktır. Bu nedenle yasalar çıkarılırken, yorumlanırken bu konuda sahip olunan temel anlayışın, yani sosyal hakların sınırı konusundaki temel görüşün yansıdığını belirtmek yanlış olmaz. Toplumdaki ve Parlamentodaki sosyal güçler arası dengenin istikrarsızlığı işçi-memur ayrımının sınırının istikrarsızlığının bir başka nedenidir.

Bu istikrarsızlık konuyla ilgili olarak Yargıtay'dan Danıştay'dan çıkan kararların istikrarsızlığında da yansımıştır. O kadar ki, sonuçta Yargıtay bu konuda karar vermenin imkânsız olduğu yolunda bir genel kurul kararı vermek zorunda kalmıştır.

Sorunun bugünkü yasal çözümünün kaynağını 12 sayılı Kanun Kuvvetinde Kararname ile başlayan yeni çerçeve içinde aramak gerekir. 12 sayılı Kanun Kuvvetinde Kararname Anayasa'nın tanımına uygun bir memur tanımı yapmış, ancak bu gibi kişilere yardımcı olanları da memur saymak suretiyle sosyal hakların sınırını Anayasa'ya rağmen daraltıcı bir yol tutmuştu. Fakat, hemen eklemek gerekir ki bu kararname yasalaşırken yalnızca Anayasa'nın öngördüğü tanım, yani "Devlete verilmiş asli ve sürekli bir kamu hizmetini yürütmekle yükümlü" olanlar tanımı esas alınmış bunlara yardımcı olanların memur sayılmalarına yol açan ibare metinden çıkarılmıştır.

KARAR VEREN KİM?

Böyle bir tanımın da muğlaklığı ve çeşitli anlayışlardan, görüş açıların dan hareket edilince çeşitli sonuçlar doğuracağı söz götürmez. Dolayısıyla bu kıstas kadar bu kıstasa göre kimin, hangi merciin karar vereceği hususu da büyük önem taşır. 12 Sayılı Kararnamenin yasalaşmasıyla yürürlüğe giren 1897 sayılı kanunun 5'inci maddesi, bu görevin siyasal iktidara bağımlı olduğu açık olan çalışma, Maliye ve DPT temsilcilerinden oluşan bir komisyonun önerisi ile Bakanlar Kurulu'nca yerine getirileceğini öngörmüştür. Daha önceki durumu saptayan 1317 sayılı yasada öngörülen kıstas ne olursa olsun bu konuda çıkan uyuşmazlıkları çözümleme yetkisinin Türk-İş, Danıştay, Yargıtay Üniversite gibi siyasal iktidar dışı bazı kurumların temsilcilerinin de yer aldığı Yüksek Hakem Kuruluna verilmiş olduğu unutulmamalıdır. Dolayısıyla 12 Sayılı Kararname ile ve onun değiştiren 1897 Sayılı Yasa ile öngörülen kurulun ve Bakanlar Kurulunun sosyal haklar açısından daha ileri bir çözüm getirmesi beklenemezdi.

GÜNÜMÜZDEKİ DURUM

Şimdi 1897 sayılı yasaya göre Bakanlar Kurulu kimlerin memur, kimlerin işçi sayılacağını tayine esas olmak üzere devlet kurumlarını tasnife tabi tutmuş ve bunu ilân etmiştir. Varılan çözüm öteden beri işçi sayılan pekçok meslek mensubunu da yeniden memur statüsüne sokacağı için her kanattan sendikal örgütün koro halinde muhalefetine yol açmıştır.

Ortaya çıkan bu durumu çağdaş sosyal gelişimin bilincine varmış hiç kimsenin, bu arada 12 sayılı kararnameyi bir çırpıda hazırlamış olanların, savunması pek kolay olmayacağa benzemektedir.

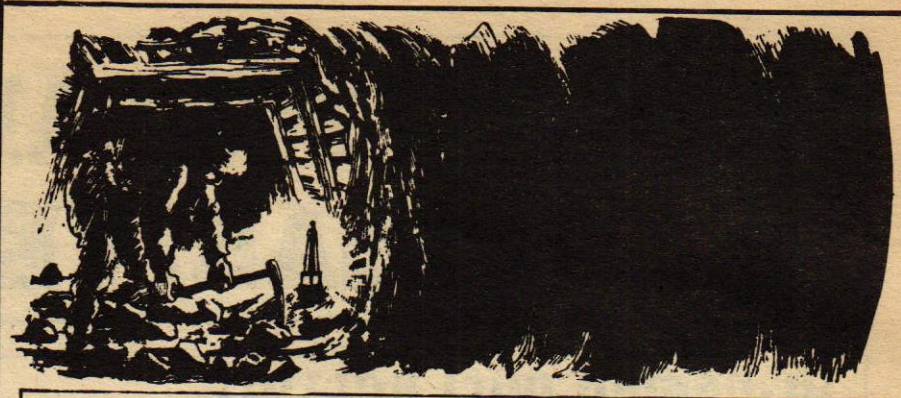

YERALTINDA DÜNYA VAR

kemal anadol zonguldak milletvekili

Kara akar Zonguldağın deresi
Yüz karası değil, kömür karası
Böyle kazanılır ekmek parası...
ORHAN VELİ

Yerin yüzlerce metre derinliğinde çoluk çocuğuna bir lokma ekmek götürebilmek için her dakika ecelle pençeleşen maden işçisi, Zonguldak vilâyetinin veli nimetidir. Avukatı, doktoru, tüccarı, esnafı hepsi, kazanç için maden işçisinin simsiyah, kömür karası yüzünde parlayan iki gözün içine bakar. İşçi sınıfının örgütü sendikaların yönetimi ile bunlar sıkı sıkıya ilgilidir. Kongre öncesi kulislerde tüccarlar ön saftadır. Kendi oda kongrelerinden daha ilgi duyarlar, gösterirler sendikal toplantılara... Sendika başkanları, yöneticileri işçiden çok banka müdürlerinin, ticaret odalarının, tüccarların baş tacıdır... Zonguldağın yerüstünde kazanç kombinozonları, banka faizleri, çok sürüm, çok kazanç, son model arabalarda gezen sarı sendikacılar vardır. Ama bunlara karşın Zonguldağın yürekler acısı, insanlık onurunu incitici bir yeraltı dünyası vardır.

Anadolu'nun haremi ismetinde macera arayan emperyalistlere karşı verilen kurtuluş savaşında 7000 yiğit can vermiştir. Buna karşın 1941'den 1974 yılına kadar Zonguldak maden ocaklarında ölen işçinin sayısı 2605'i bulmaktadır. 218 bin yaralı da cabası... Zonguldak havzasında her yıl ortalama 70-80 kişi ölmekte ve 7-8 bin kişi yaralanmaktadır. 1975 yılı Ağustos ayı sonuna kadar sekiz aylık süreyi kapsayan dönemde resmî rakamlara göre 43 işçi hayatını yitirmiş, 4295 işçi de yaralanmıştır.

Yukarıda saydıklarım iş kazaları ve ölümler. Ya ocaklardan sağlam çıkanlar? Emekli olanlar? Onları mutlu değil, acıklı son beklemektedir. Maden işçisinin çalışma koşulları çok zordur. Yerin altından kömür çıkaracaktır. Bunun için kayaları dinamitleyecektir. Daracık ayaklarda, yoğun taş ve kömür tozları akciğerlerine girecektir. İşte burada silikoz hastalığı ortaya çıkıverir. Akciğerlerde biriken bu toz adeta bulaşıcı olmayan verem hastalığıdır. Koca, koca yiğitler genç yaşta aksıra öksüre dünyanın nimetlerinden yararlanmadan göçer giderler...

İster iş kazaları, isterse meslek hastalığı olsun işçinin ızdırabı, alınteri, gözyaşı ve kanından yer üstündeki sömürücüler yararlanır. Zonguldak'ta yerüstü dünyasının eğlencesini, son model lüks arabalarını, vurgununu, vergi kaçakçılığını yeraltı dünyası yaratır. Oysa yerüstündekiler bunun farkına bile varmadan yaşamlarını sürdürürler. Batı Karadeniz'de, Zonguldak'ta mavi denizin, kahverengi toprakların, fındık kestane ağaçlarının yüzlerce metre altında atılan dinamitlerin, sallanan kazmaların boğuk sesi sanki ocak ağızlarından dışarıya yansır: "Yeraltında dünya var!.."

Zonguldağın dramı, gözyaşı olan bu iş kazaları, ölümler önlenemez mi ? Önlenemezse bile azaltılamaz mı ? Dünyanın öbür ülkelerinde hiç mi iş kazası olmuyor? Son günlerde ardarda meydana gelen grizu patlamaları, ölümler ve soruları çok kişiye sorduruyor. Bunlara göz atmakta ve düşünmekte, incelemekte yarar var.

Türkiye'de maden kazaları son yıllarda hızla artarak devam etmektedir. Ve Türkiye bu konuda dünya rekorunu maalesef elinde bulundurmaktadır. Dünyada en çok maden kazası olan ülke Japonya'dan beş kat ilerdeyiz. Madencilikte en çok gelişmiş, çağın koşullarına uygun üretim yapan Çekoslavakya, Kanada, Yugoslavya ve Polonya gibi ülkelerdeki iş kazalarına göre ise 15-20 kez önde gidiyoruz. Daha somut örnek verelim :

Ülkemizde 1 milyon ton kömür üretilirken verdiğimiz ölü sayısı 1972 yılında 18 işçidir. Ayrıca sekiz bin civarında da yaralı vardır. Oysa Yugoslavya ve bilhassa Çekoslavakya'da milyon/ton hesabıyla ölü sayısı 0,53-1 arasıdır. Yani bu ülkelerde bir milyon ton kömür üretilirken verilen ölü sayısı bir işçiyi bile bulmamaktadır.

Madencilikte kazalar bütün tedbirlere rağmen olur. Ama bu hiçbir zaman hudutsuz değildir. Yukarıda sıralanan örnekler ve istatistik bilgiler, ülke koşullarına göre değişik olmasına karşın hiçbir memlekette bizimki kadar fazla değildir.

Bu yazıda yeraltı dünyasına dikkatleri çekmeğe çalıştık. Gelecek yazıda iş kazaları kaç türdür ve önlenmesi için neler yapılmalıdır ve çeşitli kuruluşların bu kazalar karşısındaki tutumları nedir sorularını yanıtlamaya çalışacağız.

Şimdilik emekten yana her Türk yurttaşını Zonguldak maden ocaklarından yükselen sesi dinlemeye davet ediyoruz: Yeraltında dünya var !..

BİLEN BİLİR BİLMEYEN ÖĞRENSİN DİYE ...

basını bilmek

İlhami SOYSAL

" Şayet gazete okuyorsanız" diye söze girdiğimiz geçen sayımızdaki, yazıda, Türkiye'de bir gazete bolluğun dan söz etmiştik. Hemen söyleyelim - ki, Türkiye'mizde çok gazete çıkmak tadır ama, ciddiye alınacak gazete az dır.

Şimdi desek ki, İstanbul'da gündelik 36, Ankara'da da 23 gazete yayın - lanmaktadır, çok kişi şaşırır. İstan - bullular da Ankaralılar da, en sıkısından gazete okuyucusu olsalar da, ya - şadıkları kentte bunca gazete çıktığı - nın farkında değillerdir. Hatta, pek çok gazetenin ne adını duymuşlar ne - de yüzünü görmüşlerdir. Zaten iste- seler de görmek olanakları yoktur. Zi ra bu gazeteler, basılmasına basılır , belirli yerlere gönderilir ama pek piyasaya çıkmazlar. Çıksalar da alan , okuyan bulunmaz... Okunacak da pek birşeyleri yoktur...

Gerçi bunların adları gazetedir , baktınız mı gazeteye benzer ama, ger çekte gazetenin taklididir büyük çoğunluğu bunların. Sırf devleti soymak için çıkarlar. Evet devleti soymak i - çin. Bu gazetelere "Naylon Basın" ya da "Resmi İlan Basını" denir. Açık- göz sahiplerine ayda şöyle böyle 40- 50 bin liralık gelir sağlarlar ama , Türk basınına ve ülkeye sağladıkları birşey yoktur.

BİR ÖNBİLGİ DAHA

Türkiye'de gazete denebilecek gazetelerden söz etmeye başlamazdan , önce, gazetecilik konusunda bir par- çacık daha ön bilgi vermekte yarar vardır. Önce bu bilgileri sıralayalım:

Genellikle üç tür gazeteden söz et- mek olanak içindedir.

1- Ulusal Basın
2- Bölgesel Basın
3- Yerel Basın

Ulusal Basın dendi mi anlaşılması gereken şey, bir belirli merkezde , özellikle ve genellikle İstanbul'da ha zırlanıp yayınlanan ama, aynı gün i- çinde, Türkiye'nin dört bir köşesinde satışa ve okunmaya sunulan basını an lamak gerekir.

Hürriyet
GÜNLÜK MUSTAKİL SİYASİ GAZETE

Cumhuriyet

Bölgesel basın gazeteleri, yayılma çapı bakımından, ulusal basın gazete - leri gibi tüm ülkeyi kapsamamakla birlikte, tek bir ilin sınırlarını aşıp hiç , değilse geniş bir bölgeye yayılabilen , gazetelerdir. Ege Basını, Çukurova Ba sını gazeteleri, bölgesel basın organ - larından sayılır.

Yerel basına gelince, bu daha çok , yayınlandığı il ya da ilçe sınırları i- çinde kalan, başka yerlere gönderil - meyen gazeteler demektir. Buna taşra basını adı da verilir ama bu adlandırış yanlıştır. Ankara'da İstanbul 'da yayınlanan yerel basın gazeteleri var dır, hatta İstanbul'un diyelim ki salt Kadıköy semtinde yayınlanan gazete - ler vardır ki, yerel basın organları - dır. Dolayısıyla bunlara Taşra Basını demek yanlış olur.

BİRAZ DAHA DERİNİ

Basın konusunda biraz daha derince bilgi edinmek istenirse, gazetele - rin birde, basıldıkları baskı makinala rına göre adlandırıldığı görülebilir.

Örneğin yerel basının büyük bir kısmı, pedal denen oldukça ilkel bir baskı makinasında yada düz baskı ma kinası denen makinalarda basılır. Bu gazetelerin dizgileri ve genellikle mü rettiphane denen yerlerde el ile harf- lerin tek tek yan yana sıralanması bi- çiminde olur.

Bölgesel basın ve ulusal basının i- se, basımında rotatif ya da ofset-ro - tatif denen dev baskı makinaları kul - lanılır. Bunlar içinde saatte 100.000 tane basabilenleri vardır. Bu gazete- lerin kullandıkları kağıt da makara - lar halindeki bobin kağıttır.

Gazetelerin bir de son zamanlar- daki gelişmelere göre, "Okunacak ga- zeteler", "Bakılacak gazeteler" diye sınıflandırmak mümkündür. Örneğin , Günaydın, Yeni Asır, Hürriyet, Ege Ekspres, Saklambaç gibi gazeteler da ha çok bakılacak gazetelerdir. Cumhu riyet, Milliyet, Yeni Ortam, Politika , Tercüman gibi gazeteler de okunacak gazeteler. Dikkat edilirse birinci tür gazetelerde daha çok allı güllü resim ler yer alır, ikinci türdekilerde ise yazılar.

BARIŞ
Adımız Barıştır

yeni ULUS
insanca, hakça ve özgür bir düzen

HALKÇI

Gazetecilik dilinde bir başka sı- nıflandırma da "Renkli Basın", "Renk- siz Basın" biçimindedir. Daha başka bir sınıflandırma da, uluslararası de yimlerle, "Opinyon basını" ve " Bul - var Basını" biçimindedir.

Gazeteler ayrıca "Sabah gazetele- ri", "akşam gazeteleri", "ticari gaze- teler", "meslek gazeteleri", " günlük olmayan gazeteler" gibi sınıflandır - malara da uğrarlar. Ama, işin bunca derinine inmek burda gereksizdir.

GENELDEN ÖZELE

Bölgesel basının en parlak örnek- lerini İzmir'de yayınlanan gazeteler vermektedir. 50 bine yaklaşan tirajı ile bütün bir Ege bölgesini kapsayan Yeni Asır ve tiraj olarak ondan çok geride olmakla birlikte, yörede sesi- ni ve etkinliğini duyuran Demokrat İz mir, Adana'nın da Çukurova ve Yeni Adana, Vatandaş adlı gazeteleri kü- çük tirajlarına karşın bir ölçüde de olsa Çukurova bölgesine yayılıp okun ma olanakları bulunan gazetelerdir.

Yerel basının yayın organları ise hemen her ilde ve hatta ilçede yayın- lanan, çok kere el kadar kağıt parça- ları üstüne pedal makinası ile ve hat- ta bazı hallerde prova tezgahlarında basılan, birkaç yüz tirajlı yüzlerce gazetedir ki, içlerinde gerçekten iyi olanları da vardır. Örneğin, Zongul - dak'ın Yenice ilçesinde yayınlanan , haftalık Yenice ya da Sakarya ilinin merkezinde basılan Akşam Haberle- ri, bu tür basının başarılı örnekleri- dir.

Adı çok bilinen, gazete denince he men akla gelen ve çok satılan gaze - telere gelince, bunları satışlarına gö re şöylece sıralamak gerekir:

Hürriyet, Günaydın, Tercüman, Mil liyet, Cumhuriyet...

GÜNAYDIN

Bu beş gazete, "Beş büyükler" di- ye de adlandırılır ki en az satanı a- ma en etkili olanı Cumhuriyet, İstan- bul'un dışında, Ankara, İzmir, Adana ' da da baskıları yapılır ve günde 110 bin tane satılır. Hürriyet ise, günde ya rım milyona yakın basılmaktadır, Gü naydın 400 bin civarında, Tercüman 300, Milliyet'te 250 bin kadar basıl - maktadır. Ne var ki, Cumhuriyet dışın da verdiğimiz rakamlar, satış değil basış rakamlarıdır ve her gazetenin , yüzde 10 ile 25 arasında "iade" deni- len satılmayanının bulunduğunu da a- kıldan çıkarmamak gerekir.

GERİDE KALANLAR

Beş büyüklerin dışında kalan ama ulusal basın içinde yer alan ve adları hemen herkes tarafından bilinen gaze teler ise şöyle sıralanabilir:

Yeni ortam, Politika, Son Havadis, Milli Gazete, Orta Doğu, Millet, Gü - neş, Sabah, Bizim Anadolu, Yeni Asya Dünya.

Beş büyükler gibi bu ikinci sınıf gazeteler de hemen tümüyle İstanbul da, Basın Sanayiinin merkezinde ha- zırlanırlar ve İstanbul dışında Anka - ra'da da basılırlar. Ne var ki, satış bakımından da tiraj bakımından da bu gazeteler, beş büyüklerin çok gerisin dedirler. Ve bölgesel basının yayın or ganlarından birincisi olan Yeni Asır 50 binlik tirajı ile, bu gazetelerin iki katı daha fazla satış yapmaktadır.

Yeni Ortam'ın satışı 25, Politika- nın satışı 20, Son Havadis, Milli Gaze te, Orta Doğu, gibi gazetelerinki ise 10 bin civarındadır. Geri kalanlar ise 5-10 bin arası baskılara sahiptirler.

Politika
ayrıntılı haber

Ankara'nın en büyük gazetesi Ba- rış'ın satış sayısı 3 bin civarındadır. Adalet, Zafer, Yeni Ulus, Halkçı gibi , Ankara gazeteleri ise, bir iki bin sa- tışı bile zor sağlamaktadırlar.

Milliyet
Halk Gazetesi
yeni ortam
GÜNLÜK SİYASAL AKTUALİTE GAZETESİ

Yukarda demiştik ki, İstanbul'da, 36, Ankara'da 23 günlük gazete çıkı- yor. Adlarını saydıklarımız dışında ka lan bu gazetelerin ise hemen hiç biri üç-beş yüz trajın daha ötesinde de- ğildirler. Dolayısıyla bunlara gazete gözüyle bakmak gerçekten zordur. A- ma bunların hemen tümü, Resmi İlan denen, devlet ilanlarını yayınlama hakkına sahiptirler ve bu ilanlar kar şılığı hazineden yılda birer milyon li ra civarında para alırlar.

KİM KİMDEN YANA?

Gazete diye sayılabilecek gazete- ler arasında, Beş Büyüklerden birtek cumhuriyet gazetesi, solcu bir gaze- te sayılabilir. Milliyet, orta sol ama sağı da ustaca idare eden bir gazete- dir. Hürriyet, Günaydın ve Milliyet tarafsız savında gazetelerdir ama, i- şin aslında, kapitalizmden yana, sağcı gazeteler arasında da sayılabilirler . Beş Büyükler içinde açıkça sağcı ol- duğunu söyleyen tek gazete ise Ter - cüman'dır.

Yeni Ortam, Politika, gazeteleri dı şında ikinci sınıf gazetelerin hemen , tümü sağda yer almaktadır.

Partileri tutma bakımından da, ga zetelerin tutumları şöyledir:

ADALET
Günlük Siyasi Dava Gazetesi

Halk'a ve olaylara
Tercüman

Hürriyet ve Günaydın iki büyük par ti arasında kesenkes bir seçim yap- maz gözükürler. Hem nalına hem mı- hına bir hava çalarlar. Özellikle son yıllarda Milliyet, CHP'nin destekçisi bir gazete durumundadır. Cumhuri - yet ise açıkça CHP'yi desteklerken , Tercüman başta AP olmak üzere, Mil li Hareket Partisi, Güven Partisi ve hatta Milli Selamet Partisi taraftar - larının daha doğrusu Cephenin yanın- da yer alır. Yazarlarının içinde, Tür- keş'çi de Erbakan'cı da, Feyzioğlu'cu da, Demirel'ci de vardır.

Yeni Ortam ve Politika genel çiz- gileri ile CHP ve solcu'yu destekle - yen gazetelerdir. Son Havadis AP 'nin yarı resmi sözcüsüdür. Milli Gazete MSP'nin, Orta Doğu ve Bizim Anado- lu MHP'nin, Zaman DP'nin yayın or - ganlarıdır. CGP ve TBP'nin destekçi- si yayın organları pek yoktur.

DİRENDİK... HAKKIMIZI ALDIK.

MC iktidarının kendilerinden olmayan belediyelere daha önceleri yapılan hazine yardımlarını kaldırması büyük kent belediyelerini güç duruma düşürmüştür. İşçi ve Halk düşmanı olduğu her geçen gün tüm açıklığıyla ortaya çıkan MC iktidarı bu durumla hiç ilgilenmemekte kendilerine oy vermeyen kentlerin halkını cezalandırmayı amaçlamaktadır.

MC'nin bu anlamsız ve akıl almaz partizanlığı nedeniyle büyük kent belediyeleri işçilerin, ücretini ödeyememekte, kentliye hizmet götürememektedir. MC iktidara geldikten bu yana oynanan bu oyun geçtiğimiz hafta içerisinde kendisini daha belirgin olarak göztermiş ve bu kentlerden Ankara ve İstanbul Belediyeleri çalışanların ücretlerini ödeyememiştir.

Tümü sendikamızın üyesi bulunan işçilerin bu düştüğü acı duruma son vermek ve soruna çözüm getirmek amacıyla sendikamız Ankara ve İstanbul'da eyleme geçerek direnişler yapmıştır. Sendikamızın, yürüttüğü bu eylemler başarıyla bitmiştir.

Ertan ANDAŞ, Vedat DALOKAY'dan sorunlarımızın bir an önce çözümlenmesini isterken

ANKARA'DA EYLEM BAŞARIYLA SONUÇLANDI ÜCRETLER ÖDENDİ

Ankara'da 6500 üyemizin yürüttüğü eylem komuoyunca da desteklenerek haklılığımızı ortaya koymuşlardır. Ankara Belediyesi yetkilileri ayın 10'una kadar üc-

5 Aralık sabahı Ankara Belediye Başkanının odasına toplanan temsilciler ücretler verilinceye değin ayrılmayacaklarını bildirmişlerdir. Temsilcilerin bir kısmı yöneticilerle birlikte görülmektedir.

İLK EYLEM 5 ARALIK SABAHI ANKARA'DA BAŞLADI

Ankara Belediyesinde görevli 6500 üyemiz işçi , iki aydır ücretlerini alamamakta idiler. Bu nedenle 5 Aralık Cuma günü işçi temsilcilerinden oluşan 100 kişilik grup Genel-iş Sendikası Genel Başkan vekili Ertan Andaş başkanlığında, Belediye Başkanının odasına gelerek haklarının verilmesini istemişlerdir. Ertan Andaş ücretlerinin ödeninceye kadar buradan ayrılmayacaklarını Belediye Başkanı Vedat Dalokay'a bildirmiştir.

Andaş'ın bu konuşması üzerine Dalokay; "Belediye Binası satılıktır. Ücretleri ödeyebilmek için bu akşamdan itibaren satılığa çıkarıyoruz. Biraz sonra binanın önüne satılıktır tabelasını asacağım ve bizlerde gecekonduda çalışacağız. "Belediye Başkanının bu açıklamasından sonra bazı temsilciler Cumhurbaşkanı ve Başbakana, gidelim önerisinde bulundular ise de Ertan Andaş karşı çıkarak şunları söyledi; "Önemli olan Ankara Belediyesinin içinde bulunduğu durum değil, bütün Türkiye belediyelerinin içinde bulunduğu durumdur. Bir gerçek varkı, MC hükümeti kendi yanlısı belediyeleri koruyor. CHP'li belediyeleri ise güç duruma düşürmek için elinden geleni yapıyor."

Bu arada CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit Başbakan Demirel'e bir mektup yazarak soruna çözüm bulunmasını istemiştir.

retleri ödeyeceklerini belirterek eylemin durdurulmasını istemişlerdir.

TEK'in verdiği elektiriğe karşı paraya el konarak işçilerin ücretleri 10 Aralık günü ödenmiştir. Bu arada 40 milyon dolaylarında tutan TEK hissesinin ödenmiyeceğini açıklayan Belediye Başkanı Dalokay bu paranın belediye yatırımlarında kullanılacağını açıklamıştır.

Genel-iş Sendikasının yürüttüğü direniş'in başarıyla sonuçlanması işçiler arasında ikinci bir bayram havası yaratmıştır.

DALOKAY :

"GENEL-İŞ ÜYELERİNİN ÜCRETİNİ VEREBİLMEK İÇİN BELEDİYE BİNASINI SATACAĞIM"

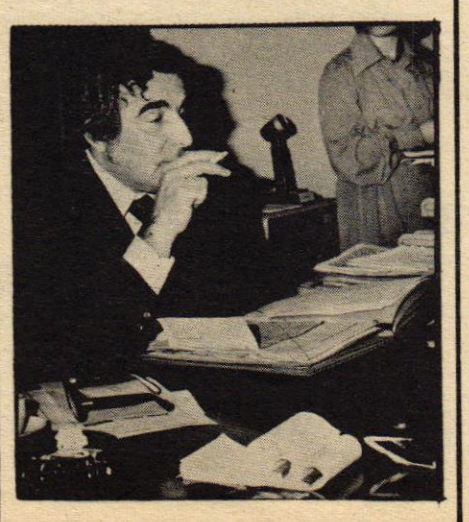

İSTANBUL'DA TÜM HİZMETLER DURDU

MC hükümetinin vurdumduymazlığı devam ediyor... 10 Aralık günü sabah eylem başlıyor. Ücretler halâ ödenmedi. Cemil Altan, Tayyar Ergi, Belguzar Can, Musa Kılınç, Fikret Bulut, Ali Göztepe ve Durmuş Cavdar'ın imzalarını taşıyan duyuruda şunlar söyleniyordu; "Angaryanın yasak olduğu bir ülkede elbetteki devrimci bir kuruluş olarak işçi emeği ve hakları ile böylesine pervasızca oynayanlar ve adeta alay edenlerle haklarımızı kimseyle pazarlık konusu etmeyeceğimizi bildirmiştik." Aynı bildiride Maliye Bakanının tutumu eleştiriliyor ve bu konuda şunlar söyleniyordu ; " 9 Aralık günü MC hükümetinin Maliye Bakanı Sayın Yılmaz Ergenekon, Belediye Başkanı Sayın Ahmet İsvan'a parayı vereceğini bildirerek Ankara'ya çağırmış olmasına rağmen Sayın İsvan ile görüşme lütfunda bulunmamış vermemiştir.

Bu nedenle haklarımızı ve onurumuzu korumak için bugünden itibaren paramız verilinceye kadar eyleme geçmeyi kararlaştırmış bulunuyoruz. Tüm işçi kardeşlerimizin bu fiili durumda bütünlük içinde disiplinli tahrip hareketinde bulunmadan hareketi sürdürmeleri dileğimizdir."

Ve bu duyuru eylemi başlattı 16. 500 Genel-İş üyesi işçi direnişte... İşi bırakarak Belediye Sarayı'nda toplandılar. Belediye Meclis Salonuna yerleşen işçiler, İstanbul halkına ve Belediyesine karşı bir eylem olmadığını amaçlarının MC'yi protesto etmek istediklerini açıkladılar.

İstanbul'da tüm belediye hizmetleri durmuş Genel-İş üyeleri eylemlerinin amaçlarını belirleyen küçük broşürlerle halka şunları söylüyordu:

"Yolların onarılmıyor, çöplerin toplanmıyor, parkların kurumaya başlamış sa sorumlusu bayramda aç olan işçiler değil ! Sorunlara sırt çeviren İstanbullularla alay eden MC hükümetidir." " Demokraside vatandaşlar siyasal tercihleri nedeniyle cezalandırılamaz. MC hükümetinin CHP'li İstanbul Belediyesine uyguladığı mali ambargoyu protesto için direniş" "Maaş, ikramiye, daha insanca bir yaşam sendikal özgürlükler için direniş." Belediye Sarayı'nın çevresi pankartlarla donatılmış direniş amaçları belirtilen dövizler asılmıştı.

İSVAN :

"GENEL-İŞ ÜYELERİNİN BU DİRENİŞİ DEMOKRASİMİZ İÇİN BİR KAZANÇDIR"

EYLEMİMİZ HALK VE DİSK TARAFINDAN DESTEKLENDİ

Genel-İş Sendikası yöneticileri eylemin ikinci günü yayınladıkları bildiride halka karşı bir davranış içinde bulunmadıklarını anlatarak asıl suçlunun MC iktidarı olduğunu belirtmiştir. Bildiride şunlar açıklanmıştır:"Belediye emekçileri bir bayram arifesinde ve aybaşını günler geçmiş olmasına rağmen bu kara kışta aylık ücretlerini ve ikramiyelerini alamamanın üzüntü ve çaresizliği içinde bulunmaktadırlar. Yine belediye emekçileri hizmetinde bulundukları İstanbul halkını müşkül bir yaşantıya sokmamak için bu güne dek üstün çabalar ve fedakârlıklar göstermişler.

Bunu başka biçimde yorumlamaya olanak yoktur. Eğer Belediye emekçileri bu kış ortasında İstanbul halkına saygı duymamış olsalardı İstanbul'un yaşantısında ne denli sıkıntıların ve yaşıksız durumların meydana gelebileceği her türlü tahmin ve takdirlerin ötesindedir. Oysa belediye emekçileri her türlü görüş ve düşüncenin ötesinde kendi çıkarlarının üstünde İstanbul halkının yüce yararlarını önde tutmuşlardır."

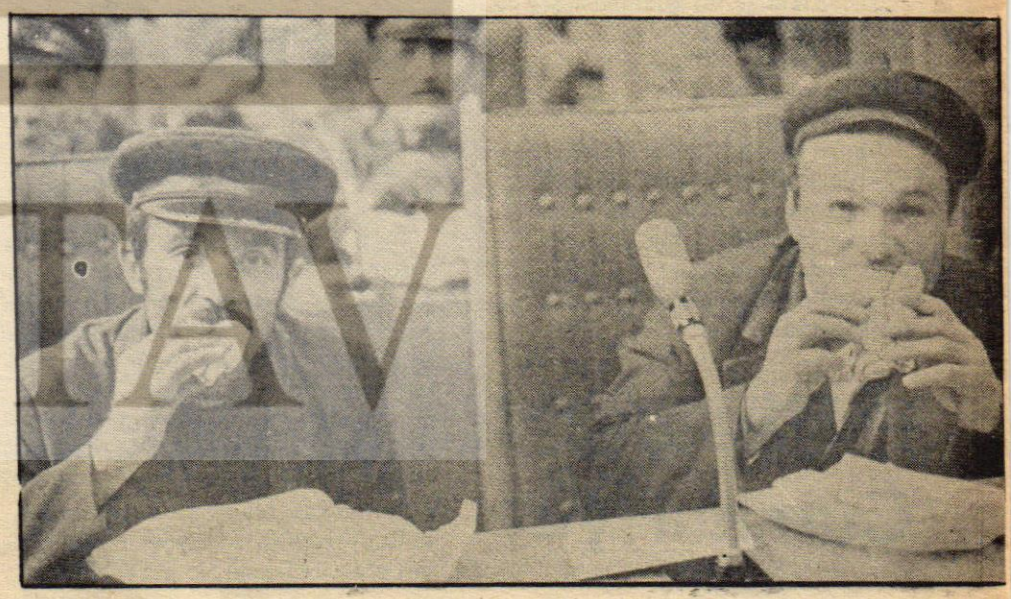

İstanbul'daki eyleme katılan Genel-İş üyeleri inançla ve yiğitce direndiler Direniş boyu Belediye'nin salonlarından ayrılmadılar. İşte yiğit iki emekçi.

İstanbul'daki direnişleri yürüten Genel Başkan Vekili Ertan ANDAŞ ve üyelerimiz Belediye Başkan Vekili Aytekin KOTİL ile sorunu görüşürken

Bildiride daha sonra MC iktidarının hazine yardımını keserek büyük kent halkını baskı altında bulundurduğunu ve bunun ustaca tezgâhlandığı açıklanarak bildiri şöyle devam etmiştir: "Devlet çalışanlar alacağı tedbirlerle koruyacak çalışmayı her yönden destekleyecek yurttaşlar arasında eşit bir yaşam düzeni kuracaktır. Oysa ki MC iktidarı bu Anayasal görevini yapmamak suretiyle halkımıza karşı da ters düşmektedir."

Direnişin 2. günü aynı coşkuyla sürerken halk işçilerin bu haklı direnişlerinin yanında olduğunu belirtmiştir. Bu arada DİSK Genel Başkanı Türkler'de Genel-İş'in MC hükümetini protesto amacıyla düzenlediği direnişini desteklediğini açıklamıştır Türkler yazılı demecinde şunları söylemiştir ; " MC halk düşmanı politikasına devam ediyor. Toplum yaşamımızın hayati ihtiyaçları arasında bulunan belediye hizmetleri yurdumuzun en büyük kentinde MC tarafından durdurulmuş bulunuyor. Gerek uluslararası antlaşmalar, gerekse Anayasamız başta olmak üzere bütün ulusal yasalarımız ücretsiz adam çalıştırmayı yasaklamış bulunuyor. Bu nedenle ücretleri ödenmeyen işçilerin çalışmaması en doğal ve yasal haklarıdır. MC belediye hizmetlerini durdurarak İstanbul halkını siyasi hareketlerinden ötürü cezalandırmak istiyor. Ama halkımız MC'nin bu oyununu bozacaktır. Halkın ezici çoğunluğuna ters düşmüş bu iktidar gereken cevabı halkımızdan en kısa zamanda alacaktır. Eğer MC iktidarı belediye hizmetlerini durdurmaya cenazelere saldırmaya ve dün İzmir'de Tariş işçilerine saldıran 3-4 zavallıya yaptırdığı gibi sendikalaşmak isteyen işçilerin üzerine maşalarını saldırtmaya devam ederse, işlediği bu insanlık suçlarının hesabını çok kısa zamanda vermek zorunda kalacaktır."

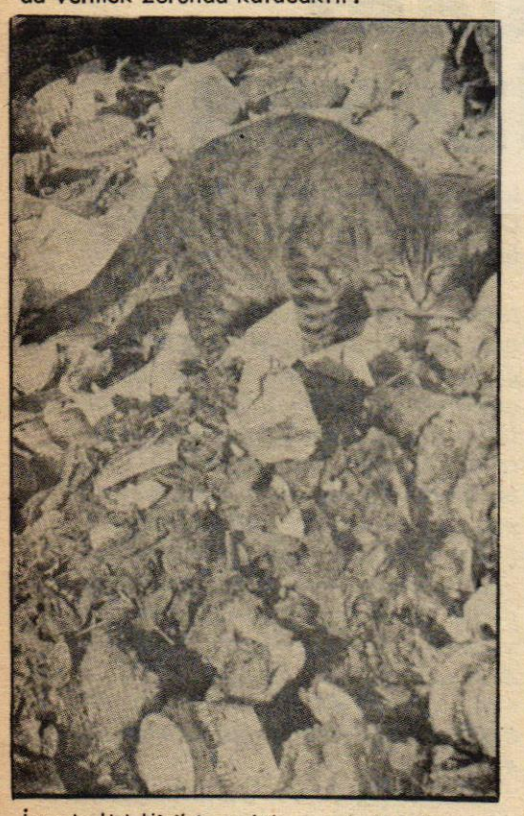

İstanbul'daki iki günlük genel direniş sonucu hiç bir hizmet yapılmamış sokaklar, yukarıdaki hali almıştır.

MC İKTİDARI YİĞİTCE DİRENEN İSTANBUL HALKI VE EMEKÇİLERİ KARŞISINDA YENİLGİYE UĞRADI

İki günlük direniş sonunda MC iktidarı gerekli parayı vermiş ve yiğitçe kavgayı sürdüren Genel-İş üyeleri karşısında yenilgiye uğramıştır. Bu arada iktidar yanlısı sarı sendikalar bu başarılı eylemimize sahip çıkmak gibi bir utanmazlığın içerisine girmişlerdir. Devrimci çizgisinden bir arpa boyu bile gerilemeyen Genel-İş Sendikası bir bildiri ile bu oyunu bozmuş ve şunları açıklamıştır: "Son zamanlarda işkolumuza musallat ettirilen sarı sendikaların yakışıksız ve aşağılık oyunlarına, ulumalarına ve giderek hazırladıkları çelimsiz tezgâhlamalara rağmen, devrimci mücadelemizin tam bir birlik ve beraberlik içinde kıyasıya sürdürüleceği kuşkusuz ve tartışmasızdır. Önümüzdeki günlerde iş kolu ve işyeri toplu iş sözleşmelerimiz yıllardan beri olduğu gibi, bu kere de sendikamız tarafından yapılacak, imzalanacak, uyanık ve hakbilir üyelerimizin hizmetine konacaktır.

Hepimizin izlediği, şerefli Türk basının ve duyarlı Türk kamuoyunun desteklediği, gerek Ankara Belediyesi'nde ve gerekse İstanbul Belediyesi'nde emekçi ücretlerinin ödenmemesi, güncel emekçi ve sendika sorunlarımızın çözümlenmesi nedeniyle başlattığımız ve belediye emekçilerinin tümünün yürekten desteklediği (GENEL DİRENİŞ) eylemimiz, bilinçli, disiplinli, onurlu ve tutarlı bir tarzda başarıya ulaşmıştır.."

12 Aralık günü ücretler ödenmeye başlanmış işçiler bayram öncesi bir bayram daha yapmışlardır. Bu bayram direnişlerinin başarıya ulaşmasının bayramıydı.

Ayrıca işverenle aşağıdaki protokol imzalanarak direniş yapan emekçilere karşı hiç bir cezai işlemin yapılmayacağı saptanmıştır.

Yaşasın GENEL-İŞ üyelerinin devrimci kavgası . Yaşasın yiğit belediye emekçileri başarılarımız kutlu ve devamlı olsun.

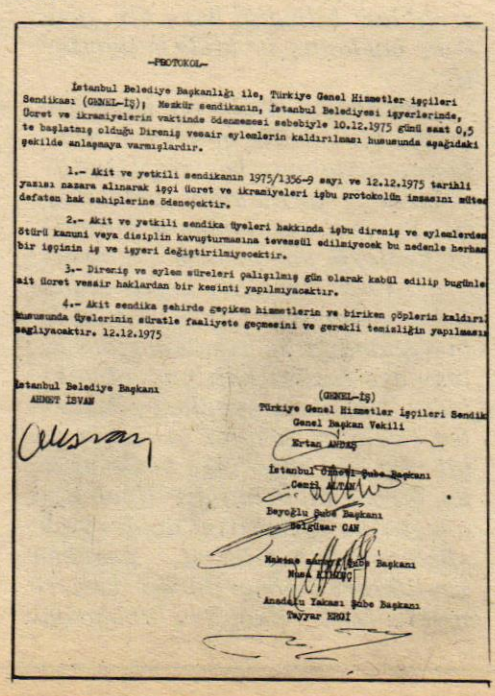

-PROTOKOL-

İstanbul Belediye Başkanlığı ile, Türkiye Genel Hizmetler İşçileri Sendikası (GENEL-İŞ); Merkûr sendikanın, İstanbul Belediyesi işyerlerinde, Ücret ve ikramiyelerin vaktinde ödenmemesi sebebiyle 10.12.1975 günü saat 0,5 te başlatmış olduğu Direniş ve sair eylemlerin kaldırılması hususunda aşağıdaki şekilde anlaşmaya varmışlardır.

1.- Akit ve yetkili sendikanın 1975/1356-9 sayı ve 12.12.1975 tarihli yazısı nazara alınarak işçi ücret ve ikramiyeleri işbu protokolün imzasını müteakip defaten hak sahiplerine ödeneçektir.

2.- Akit ve yetkili sendika üyeleri hakkında işbu direniş ve eylemlerden ötürü kanuni veya disiplin kovuşturmasına tevessül edilmiyecek bu nedenle herhangi bir işçinin iş ve işyeri değiştirilmiyecektir.

3.- Direniş ve eylem süreleri çalışılmış gün olarak kabül edilip bugünlere ait ücret ve sair haklardan bir kesinti yapılmıyacaktır.

4.- Akit sendika şehirde geçiken hizmetlerin ve biriken çöplerin kaldırılması hususunda üyelerinin süratle faaliyete geçmesini ve gerekli temizliğin yapılmasını sağlıyacaktır. 12.12.1975

İstanbul Belediye Başkanı
AHMET İZVAN

(GENEL-İŞ)
Türkiye Genel Hizmetler İşçileri Sendikası
Genel Başkan Vekili
Ertan ANDAŞ

İstanbul Şube Başkanı
Cemil ALTAY

Beyoğlu Şube Başkanı
Bilgüsar CAN

Makina Şube Başkanı
Nimet KIMYOĞ

Anadolu Yakası Şube Başkanı
Tayyar ERGİ

İPLİĞİ PAZARA ÇIKANLAR

m. şükrü koç Aydın Milletvekili

Bir süre önce, Genel-İş'in İstanbul'da yürütmekte olduğu seminerlerden birisinde "Sendikalar ve Siyaset" konulu bir konuşma yaptım. Konuşmamın sonuna doğru, Kapitalist modelde kalkınmaya çalışan geri kalmış ülkelerde, sermayenin nasıl, en kısa zamanda, Çok-Uluslu Şirket'lerle işbirliği içine girdiğine ilişkin örnekler veriyordum. Birden, dinleyici işçilerden pek çok parmağın birden kalktığını gördüm. Birisine:

-Buyurunuz, bir şey mi soracaktınız?

diye sorduğumda, Anadolu kasabalarından yeni gelmiş olduğunu sezinlediğim genç işçi:

-İzin verirseniz ben de bir örnek vereyim!.

cevabını verdi. Ve de hemen yakın komşularımızdan bazılarını saymaya başladı.

Asıl önemlisi, bu Anadolu çocuğunun, kendi sınıfsal bilinciyle ulaştığı şu sonuçtu:

-"Bu çeşit ülkelerde, iktidarda bulunanlar, öncelikle, halkın özgürce sandık başına gitmesini, oy kullanmasını yasaklarlar. Nitekim, ülkenin tüm ekonomik kaynaklarını, zenginliklerini elinde bulunduran 50-60 ailenin egemen olduğu İran'da ne serbes seçim var dır, ne sendika..."

Dinleyicimin sözünü orada kestim. Bir başkası mırıldanıyordu:

-Komşulara gitmeye ne gerek var.. Niye kendi ülkemizdeki olup bitenleri görmemezlikten geliyoruz!.

diyordu..

Biraz sonra, kendisine söz verip, görüşlerini açıklamasını istediğimde:

-Arkadaşımın örnek verdiği komşu ülke fazlasıyla tipik değil. Çünkü, bizim burjuva özgürlükleri dediğimiz pek çok hak ve hürriyetler henüz orada kullanılmıyor. Türkiye'de ise, durum daha açık seçik görülür. Ülkenin hem siyasal, hem de ekonomik iktidarını elinde tutan egemen sınıflar, işçilerin siyasal ağırlık olma iddialarını ortaya koymaya başladığını görür görmez, hemen dizginleri çekmeye başlıyorlar. Bir yandan Sermaye sınıfının örgütleri, öte yandan, iktidar sözcüleri, bizim siyasete katılmamamızı, kuzu kuzu oturup, iki yılda bir toplu sözleşme yaparak, üç beş kuruş zam alıp, kaderimize razı olmamızı tavsiye ediyorlar.

Biz diretince de, ellerinde bulunan kanun çıkarma yetkisiyle bizi tehdit ediyorlar. Benim anladığım kadarıyla, işçi olarak, bizim için örgütlenmenin en önemli tarafı, sendikalar olarak siyaset hakkımızı en etkin biçimde kullanmaya yönelik olanıdır!.

diyordu.. Pek çok okur-yazarımızdan daha aydın bir kafaya sahip olduğunu gösteren bu "Fen işleri" işçisi, kendi yolunu bulmuştu.

Çok-Uluslu Şirket'lerin Türkiye'deki uzantılarının, ülkemizde uyguladıkları politikanın bir başka yönünü de ben onlara açıkladım. Örnekleyerek şunları söylemek istedim:

-Üretimin kaymağını yiyerek, çabucak palazlanan sermaye sınıfları, demokratik özgürlüklerin tastamam kullanılmasını, emek kesiminin de etkili biçimde örgütlenmesini istemezler. İşçilere sendika kurmak toplu sözleşme yapma, gerekirse, grev uygulamasına gitme gibi, aslında kapitalist ekonominin ürünleri olan haklara fazla itirazları yoktur. Hattâ bir yerde, işçi hareketini, salt "sözleşmeci sendikacılık"a dönüştürmek için , yardımcı bile olurlar. Nitekim, Türkiye'de , 1963'den sonraki dönemde, Çok-Uluslu Şirketler dünyasının temsilcileri, bu türden bir sendikacılığa "Amerikan Bursları" ile, "Amerika Gezileri" ile destek olmuşlardır. Ancak, en üst işçi örgütünün yöneticilerinin kafasına bir fikri de iyi yerleştirmişlerdir:

-Partilerin dışında, siyasetin üstünde kalın

Bu bir satırlık cümleyi türk işçilerinin beynine çivilemek için, kapitalist dünyanın öncüleri, milyonlarca dolar harcamışlardır.

Ve şimdi, Türkiye'de, işçilerin, ilericilerin, demokratların, halkçıların örgütlenmesi hızlanınca telâşa düştüler. Hele hele, işçilerin siyaset yapma haklarını yüksek sesle söylemeye başlamaları üzerine sermaye sınıfı sözcüleri, "dizginleri çekme" anlamında tedbirler düşünmeye başlamışlardır. Hakların kısıtlanması, işçilerin memurlaştırılmak istenmesi, yasaların değiştirileceği tehditlerinin sıklaştırılması , bunun birer belirtisidir.. Ne var ki, bütün bu olup bitenler karşısında, hiç emek harcamadan "İşçi Kahramanı" oluveren bazı TÜRK-İŞ yöneticileri, kendilerine verilen dersi gereğini yerine getirerek, sesçıkaramamaktadır. "Pasifleştirme" ve de "siyaset dışına itme" eğitiminin ne kadar etkili olduğu artık iyice anlaşılmaktadır. Zor günler, herkesin ne denli sağlam olduğunun testten geçirilmesi için iyi bir fırsattır. Bizim "iri kıyım" İşçi liderlerimizden Bay Tunç ve arkadaşlarının da ipliği iyice meydana çıkmışa benziyor.. Kendi karargâhını bile tosuncukların himayesine terk edenler, işçi sınıfının haklarını nasıl koruyacaktır?

Bu gerçeği pek çok işçi öğrendikçe, karton şatonun yıkılması hızlanmaktadır.

ÖRGÜTTEN HABERLER

Şube Genel Kuruluna katılan konuk ve işçilerin bir kısmı

KÜTAHYA'DA H. TELCİ BAŞKAN

Kütahya Şube genel kurulu 7. Aralık günü Kütahya Belediyesi Toplantı salonunda yapıldı. Olgun bir hava içerisinde oluşan Genel Kurul sonunda yapılan seçimlerde Hüseyin Telci Başkan seçildi.

Genel Başkan vekili Mustafa Sıganın da izlediği genel kurula yerel işçi kuruluş temsilcileri yanı sıra Sakarya Şube Başkanı Hasan Cenker, Eskişehir Şube Başkanı Hikmet Selet ve Afyon Şube Başkanı Ali Osman Karcı' da konuk olarak katılmışlardır.

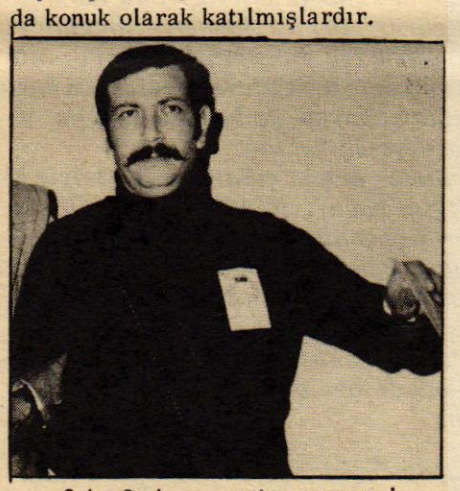

Şube Başkanı seçilen H. TELCİ

Geçici Kurul Başkanı Hüseyin Telci açış konuşmasında Türk-İş'e bağlı yerel sendikaların işçiye karşı tavırlarını yererek, "En az milliyetci geçinenler kadar milliyetçiyiz" demiş ve ülkü ocakları ile işbirliği yapan sahte işçi kuruluşlarını eleştirmiştir.

Genel Başkan Vekili Mustafa Sıgan Divan Başkanlığına, yardımcılıklarına Hikmet Selet ve Ali Osman Karcı seçilmişlerdir. Mustafa Sıgan yaptığı konuşmada Genel-İş'in devrimci çizgisini ve Türk işçi sınıfının yapısını belirlemiş ve önümüzde ki dönemlerde daha güçlü olacağımızı açıklamıştır. "Türk-İş ihanet içindedir bu gün geçtikçe ortaya daha belirgin olarak çıkmıştır. Bizim alnımız açıktır kavgamız sürecektir. İşçi sınıfının tek örgütte toplanması mücadelesini sürdüreceğiz. Amacımız işçilerin güçlü olmasıdır. Türk işçisi sarı kuruluşlara gerekli cevabı verecektir."

Genel Kurul salonunda bulunan B-İş Başkanı işçilerin oyuyla salondan çıkarılmıştır. Genel Kurulda Hasan Cevher ve Ali Osman Karcı yaptıkları konuşmalarda işçi sınıfının örgütlü mücadele vererek, iktidarı işçi ve köylülerin oluşturacaklarını söylemişlerdir. Genel Kurulda konuşan diğer konuşmacılarda yerel sorunları dile getirerek işverene karşı mücadeleye tek örgütte toplanarak sürdürmelerinin gerekliliğini ortaya koymuşlardır.

Genel Kurulda yapılan seçimlerde Hüseyin Telci, Hayrettin Kaymaz ve Mehmet Özdemir Başkanlığa adaylıklarını koymuşlar ve Hüseyin Telci Başkan seçilmiştir. Emrullah Dursun, Ahmet Gülsel, Ferhat Bakılan, Salih Kaplan, Yaşar Ünlüoğlu ve Halil Kocaman Yönetim Kurulu üyeliklerine, Recep Kara, Nuri Yoran ve Zekeriya Gülşen Onur kurulu üyeliklerine, Celâl Eryıldız, İbrahim Aslan ve Şerif Karakuş Denetleme Kurulu üyeliklerine seçilmişlerdir.

Genel-İş EMEK Yeni seçilen şube yöneticilerini kutlar, işçi sınıfının devrimci kavgasında başarılar diler.

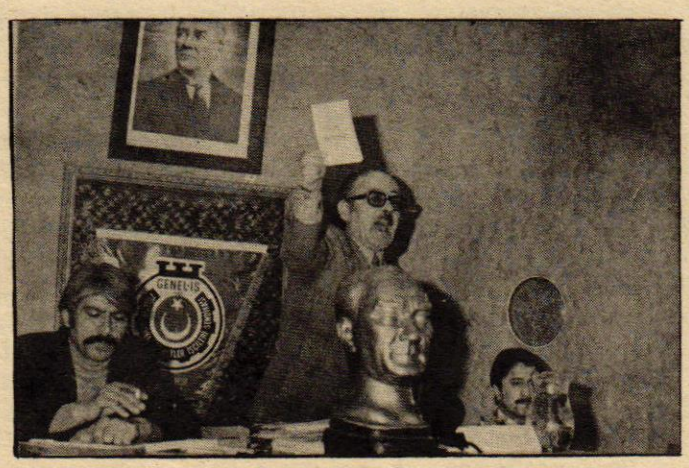

Divan Başkanlığı yapan Genel Başkan Vekili Mustafa SIGAN konuşurken

64. ŞUBEMİZ TARSUS'DA KURULDU

Sendikamızın başarılı çalışmaları sonucunda örgütümüze yeni katılmalar hızlanmıştır. Bu katılmalar yeni örgütlenmeleri gerektirmiştir. Genel-İş üyelerine daha iyi olanaklar sağlamak ve hizmet götürmek amacıyla yeni şubeler kurulmaya başlamıştır. Bu gelişmenin en belirgin örneği Tarsus'ta olmuştur. Tarsus ve çevre belediyesi işyerlerinide kapsayan Tarsus şubemiz kurulmuştur. Eski Tarsus temsilciliğin şube haline dönüşmesi üzerine Şube Başkanlığına Celâl Dizge getirilmiştir.

Şube ; kuruluşundan sonra çalışmalarına başlamıştır. Genel Kurul çalışmaları tamamlanacak, 21 Aralık günü yapılacaktır.

Celâl Gizgin'in başkanlığında oluşan Kurucu Heyet'te şu üyeler yer almaktadır ; Yaşar Kemal Tepretmez, Şube Başkan Vekili, Hasan Bozkurt Şube Sekreteri, Şeref Sel Mali Sekreter, Mehmet Şıhgöksun Şube Yönetim Kurulu Üyesi, Mehmet Dik Şube Yönetim Kurulu ve Hasan Aygün Şube Yönetim Kurulu Üyesi.

Genel-İş EMEK Tarsus Şubesi kurucu yöneticilerini kutlar. Devrimci kavgasında başarılar diler.

Tarsus Şubemiz Kurucu Yönetim Kurulu Üyeleri

TOPLU SÖZLEŞME ÇALIŞMALARI SÜRDÜRÜLÜYOR

1976-78 Dönemi için yapılacak olan işkolu sözleşmesi hazırlıkları bilindiği üzre bir süre önce başlamış ve hızla gelişmiştir.

Bu dönem sözleşme hazırlıklarına bir yenilik getirerek sözleşme taslağının hazırlanışına üyelerin de katılmaları sağlanmıştır. Bu yeni uygulamanın kökenini, üyelerin doldurduğu sözleşme araştırma Formları teşkil etmektedir. Ülkemizde ilk kez Genel-İş'in uyguladığı bu uygulamayla sözleşmeye işçiler katılmış olmaktadır. 2 ay önce şubelere gönderilen Formlar Şubeler aracılığı ile ülkenin her köşesinde ki Genel-İş üyelerine dağıtılmıştır. Üyeler bu araştırma formlarını doldurarak sözleşmede yapılması gereken yenilikleri ve önerilerini belirtmektedirler. Üyelerin doldurduk ları formlar şubeler aracılığıyla Genel Merkezde toplanmaya başlanmıştır.

1976-78 dönemini kapsayan toplu sözleşme Araştırma Formu, işgüvenliği nasıl sağlanacağı, işçi sağlığı, çalışma saatleri, çalışma koşulları, sosyal yardımların türleri, işçinin yönetime katılması, ücret zammı, kıdem yöntemleri, işçinin siyasal bilinçlenme ve benzeri konuları içermektedir. Üyelerin önerilerini kapsayan formlar genel merkezdeki ilgililerce tasnif edilmektedir. Tasnif edilen formlar genel merkezdeki uzmanlarca değerlendirilerek, toplu sözleşme taslağı bu önerilerin ışığında hazırlanmaktadır.

Yeni uygulama işçiler arasında büyük ilgi ve sevinç yaratmıştır.

BİR ÖYKÜMÜZ VAR...

AVRAT

-Kız avrat ,ben gideyim ha !
Mansur'un sesi tek göz damın kapısından içeri geçti .
Kadın toparlanıp dışarı çıktı:
-Bunca erken mi ağam? Daha davarlar bile yekinmedi
Mansur öksürdü. Sonra ağzınc dolan balgamı yere zal dı. Yorgun yüzünde, kalın çizgiler oynaştı:
-Erken olur mu kız? Hökümat kapısına varacak pezevenk, memuranı kapıda beklemeli.
-Dönüşte eşeği nallatmayı da unutma ha !...
Uşağın adını ne yazdıracağsan?
-Nahsen...Vurulan kardaşımın adını.
Ağlamaya başlayan çocuğun sesi, karı-kocanın konuş masını böldü. Kadın odaya daldı.
Mansur, önce uzun bacaklarından birini ayırıp semerin üzerinden aşırttı. Sonra yumuşak bir hareketle bedenini eşeğin üzerinden aldı.
Eşek sırtına çöken ağırlığın etkisiyle hafifçe sallandı Sonra isteksizce köyü ardına verip, yekindi.
Mansur, ömrünün otuz beş yılını bu kış hesaptan düşmüştü. Fakat onun için yılların pek önemi olmamıştı . Doğmuş, tozun, çamurun içinde büyümüş, sonra da askere çağırmışlardı. Askerlikten döner dönmez de evlenmişti. Bütün bu işler, göz açıp kapayıncaya kadar oluvermişti sanki. Fakat evlendikten sonra, karısını doğurtamamıştı. Ve bu kısırlık Mansur'u hayatını dolduran tüm olaylardan daha çok etkilemişti.
Fakat altı ay önce umutların da ufalandığı bir zaman da , karısı doğurmuş ve böylece Mansur'un gözleri tek rar ışıldamış, kararan gönlü aklaşmıştı.
Mansur, bir an önce nüfus memurluğuna varabilmek için durmadan eşeği kestirme yollara vuruyor, güneşin ilk ışıklarıyla beraber kıpırdanan doğanın ortasında , önü alınmaz bir mutlulukla su gibi akmak istiyordu. U zunca bir zaman, eşeğe, zeytinlikleri çiğnetti. Sonra bağların arasına vurup, ilçeye vardı.
Önce bir hana gidip, eşeği bıraktı. Sonra nüfus memur luğu binasına geldi. Henüz kapalıydı. Ancak kapının önünde bir sürü insan vardı. Bazıları ayakta birbiriy - le konuşuyor, bazıları da çömelip duvara sırt vermişlerdi. Kimi sigarasını tüttürüyor, kimi eline geçirdiği çöple yere çizikler çiziyordu.
Mansur ayaktaydı. Etrafına bakındı. Bir tanıdık aradığı besbelliydi. Bu sıra az ötesinden bir ses aldı:
-Mansur...
Başını çevirdi. Bu adam uzaktan hısımı oluyordu. Man sur yanına gitti.
-Selâmünâleyküm. Ne arıysan buralıkta?
-Duymadıy mı? Evleniyem.
-Yok ...Duymamışam. Allah utandırmasın.
-Ya sen, niye damladıy buralığa?
-Bir uşağım oldu bu kış...Nüfusa kaydettirmeğe gelmişem.
-Va !...Bunca yıldan sonra...Eyi bir piyanfo vallah.
-Çok şükür. Allahın işi işte. Umudumuyitirmiştim. Zürriyetim sönmiyecağ gayrı.
-Eyi...Berk sevinmişem. Hele şöyle bakım, nasıl oldu bu iş. Bizimobada da bir herif var: Uşak diye debelenip durmada. Etmediği kalmadı garibin.
Mansur'un yüzü gülüyordu:
-Felek insanın işini düze çekmek isterse, birini sebep ediy işte. Biliysen ya, ben de bir uşak için, başımı olmadık daşa çaldım. Her şey kurudu gitti emmioğlu. Gel gör ki, günün birinde ıraklarda bir hocanın habarını , almışam. Katdım avradı önüme, vardık hocanın yanına Mubareğin sakalı karnına ulaşmış. Yüzünden nur akmadaydı. "Ha" dedim ben biye, "bu pir işimizi söker" ve de dediğim çıktı emmioğlu. Ordan döner dönmez uşak, avradın karnına düştü.
Mansur'un arkadaşı, hayretini gizleyemedi:
-Allah Allah, demek tılsımı bunca tesirli ha?
-He ya babo! Hemin de hoca beni içeri almadı. "Ters düğüm avrata," dedi. Ve ben kapının önünde beklemişem. Avrat dışarı çıktığında, her yanına sanki ataş basmıştı.

Mansur, bir çocuğa sahip olmak için hocaya götürdüğü karısına, kendisi kapıda beklerken, içeride hoca - nın neler yaptığını bilmiyordu. Hoca, önce karısının,

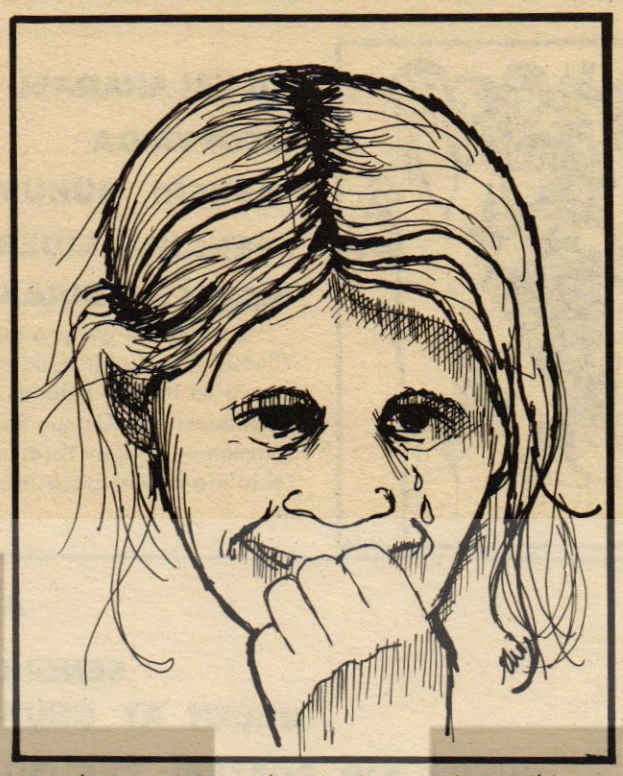

memeleri üzerine ayetler çizmiş, sonra başını iki yana sallayıp: "Yanlış düştü hatun." demişti. Ve ardından kadının memesini ağzına alıp emmişti. Kadın bir yandan ruhların, bir yandan da şehvetin etkisiyle ken disinden geçmiş ve üstüne çıkan hocayı, kapıda bekliyen kocasına rağmen bedeninden sökememişti. Ka - dın dışarı çıktığında döllenmiş ve Mansur, ondaki gev şekliği, yanaklarındaki şehvetin ateşini, kutsal güce bağlamıştı.
Mansur'un arkadaşı sordu:
-O hoca hangi köyde babo ?
-Şebikde...
-Duymuşam. İsim kulağıma yabancı gelmiy. Döndü - ğümde, herife habar verim, o da bir uşak sahibi olsun Bu sırada kapı açıldı. Herkes kıpırdandı.

Mansur, muhtarın verdiği kağıdı nüfus memuruna uzattı. Memur hemen uzanıp almadı kağıdı. Bir cigara çıkardı. Yavaşça ateşledi. Sonra isteksizce elini usattı. Kağıdı okudu. Önündeki büyük defterin yaprak larını çevirdi. Aradığı kayıt yoktu. Sonra başka def - tere uzandı.
Mansur'un bakışları, hep memura takılıydı. Gözle ri onun hareketine göre yuvasında oynuyordu.
Nihayet memur aradığı sayfayı bulup sordu:
-Adın ne?
-Mansur...Mansur Alagöz.
-Karının adı?
-Ne ?
-Karının adı, dedim.
-Şey...Avrat...
Nüfus memuru önündeki kayıttan, Mansur'un karısı - nın ismini okumuş, ancak o, ilk kez söz olsun diye sormuştu. Fakat Mansur ismi çıkaramayınca, memur kendini tatlı bir eğlencenin içinde bulmuştu.
-Bak Mansur efendi, dedi. Senin nasıl bir adın varsa, karının da bir adı olmalı. Ben bunu soruyorum işte.
Mansur, aklını sarsıyor fakat bir türlü çıkaramıyordu.
-Kusuruma bakma memur beğ, unutmuşam. Avrat de - ğel. Kız da değel. He...Ben ona Ulan da derem.
-Bunlar karının adı sayılmaz Mansur efendi. Mesela Fatma, Ayşe gibi olmalı.
-Unutmuşam ha! Ne poğ iştir bu yahu. Evleneli yıllar var memur beğ. Hoca ilk gece söylemişti, unuttum geçti. Ben çoğu avrat derem, ulan derem.
-Olmaz. Karının adını bilmezsen çocuğun kaydını yapmam.
Mansur köşeye sıkışmıştı. Bir yandan hocanın ilk gece söylediği ismi hatırlamaya çalışıyor, bir yandan da karısına küfürü basıyordu. Birdenbire sordu:
-Hatun olmaz mı memur beğ?
Memur, eğlenmekten bıkmıştı. İşi bitirmek istedi. Kayıttaki ismi içinden tekrar okudu:
-Var mısın Mansur, dedi. Karına Havva adını koya - lım?
Mansur güldü:
-Canın sağ olsun memur beg. Havva eyidir. Hepimiz ondan türemişik.
-Çocuğun adı ne?
Mansur kasılarak çocuğunun ismini söyledi:
-Nahsen begim. Nahsen Alagöz...
Üç beş dakika sonra, Mansur çocuğunun nüfus kağıdıyla çıktı.

Güneş tepeye dikilmişti. Sıcağa aldırış etmedi o. Yola çıktı. Aklında hep, karısının ismi takılıydı. Kendi kendine soruyordu: "Acep essah adı ne ki?"
Durmadan eşeğin karnını iki bacağıyla sıkıştırıyor , yuları çekip bırakıyordu: "Deh, çüş..."
Mansur, önce köye vardı. Sonra eşeği soluklandırmadan, köyün batısındaki tarlaya vurdu. Karısı orada ça lışıyordu.
Onu görür görmez bağırdı:
-Kız avrat, senin essah adıy ne?
-Kadın başını topraktan alıp sese çevirdi. Kocası henüz uzaktaydı. Soruyu cevaplamadı. Mansur tekrar bağırdı:
-Siye diyem ulan, adıy ne?
Kadın istifini bozmadan:
-Havva dedi. Havva ha!
Mansur şaşırdı. Aklı kördüğüm olmuştu:
-Bu nasıl iştir ulan avrat, dedi. Elin pezevengi senin, adıyı benden eyi tutturdu...

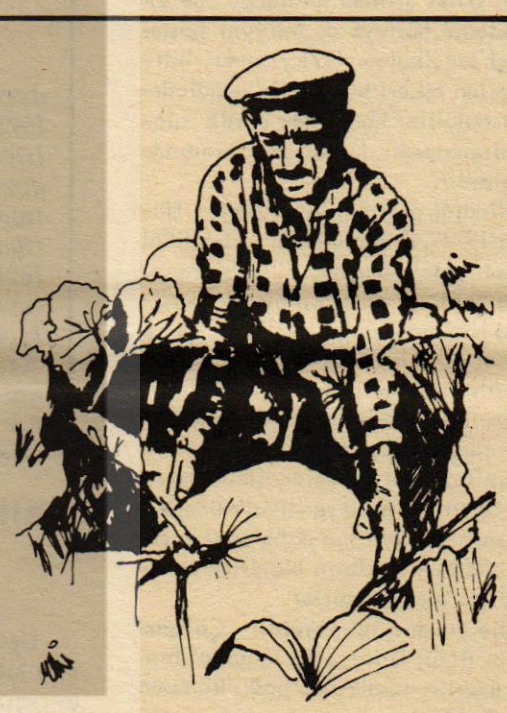

IRGAT TÜRKÜLERİ

Ne söyler ırgat türküleri
Ki söyletmezler, yılınç bulurlar
Korkuyla başımızda bekleşir dururlar
Şöyle öclü bir laf etsek vururlar
"Bizde sazlar geceleri çalınır.
Çalınır da yüreklerimiz delinir.
Irgat doğan ahir ömür sürünür.
Düşmüşüz ağaların ayağına bir kez.
Kardaş koyuyor içime benim
Bunca ezilmek ezim ezim
Bir günden bir güne alıpta mavzerim
Gidemedim dağlara, gidemedim
Elim kolum bağlı bir yerde, gayri ne çare
Sustukça beter oluyorsun be ağam
Çatır çatırda yakıyorsun Çukurova güneşi
Ben öküzümüyüm bir arabanın, tekiri miyim?
Gün boyu eyleşmek niye tarlalarda?
Hem benim toprağım değil niye çalışam?
Akarsın Seyhan ey, akarsın aldırışsız
Ben akamadım bir öğlesine
Yaksam pamuk tarlasını işten olacağım
Karşı dursam ağama baştan olacağım
Yıksam bu köprüleri ben de geçeceğim
Varsın bu öfke dursun içimde
İmgeli türkülerle, savruluşuyla dumanı cigaramın
Bir gün gelir çoğalırız iyice
Bir bayrak altında yokoluşunda canımın
Siz o zaman dinleyin ırgat türkülerini

Ahmet GÜNBAŞ

TİSTAV

DÜNYADA işçi eylemleri

ULUSLARARASI ÇALIŞMA ÖRGÜTÜ ETOPYA'DA ASKERİ HÜKÜMETİN TUTUKLADIĞI SENDİKA LİDERLERİNİN SERBEST BIRAKILMASINI İSTEDİ

Uluslararası çalışma örgütü (İLO) Yönetim Kurulu bir açıklama yaparak, Etopya'da tutuklu bulunan Etopya işçi sendikaları (CELO)'nun Başkanı Beyene Solomon ve Başkan Yardımcısı Fisseha Tekie'nin serbest bırakılmasını istemiştir.

İLO Genel Direktörü F. Blanchard yaptığı bir açıklamada Etopya Gecici Askeri Hükümetine örgütün bu doğrultudaki isteğini dile getiren bir telgraf çekeceğini söylemiştir. Blanchard, Solomon'un mahkeme önüne çıkartılmadan önce hükümetten İLO'nun, hükümet işveren ve işçilerden oluşacak bir heyeti kabul etmesini isteyecektir.

Halen mahkeme edilmek üzere askerî hükümet tarafından 1974 yılında tutuklanan Solomon, aynı zamanda İLO yönetim kurulunda işçi temsilcisi olarak görev yapmaktaydı. Solomon bu tarihte, Etopya İşçi Sendikaları Başkanı iken yardımcısı ile birlikte askerî hükümet tarafından tutuklanmıştır.

Öte yandan, geçici Askerî Hükümet, İLO'nun Nisan ayında yaptığı çağrıya cevaben Solomon'un tutuklanmasının, Etopya'da sendikal harekete karşı bir darbe anlamına gelmeyeceğini bildirmiştir. Yine yapılan bu açıklamada, Solomon'un kaderi hakkında ve konunun çözüme bağlanması ile ilgili olarak İLO'ya bilgi verilecektir.

Sızan haberlere göre, Etopya Hükümetinin İLO'nun göndereceği heyeti kabul etmemesi halinde örgütün Etopya'ya yaptığı teknik işbirliğinin kesilmesi söz konusu edilecektir.

BOLİVYA'DA SENDİKAL HAREKET ASKERİ HÜKÜMETİN BASKISI ALTINDA

Bolivya'da Sendikal hareketin büyük bir baskı altında tutulduğu öne sürülmektedir. Bolivya'da faaliyet gösteren işçi sendikaları, 1971 yılında iktidara gelen askeri hükümetin uyguladığı sert tedbirler karşısında pratik olarak çalışmalarını durdurmak zorunda kalmışlardır.

Bilindiği gibi Bolivya Askeri Hükümeti 1974 yılında ülkede sendikal faaliyeti yasaklamıştır. Uluslararası planda Faaliyet gösteren birçok sendika yetkilisi Bolivya'da sendikal çalışmanın büyük bir baskı altında olduğunu sendikaların tutuklandığını ve birçok sendika liderinin işkence edilerek yurt dışına çıkarıldığını açıklamışlardır. Diğer taraftan aynı çevreler, askeri hükümetin örgütlenme ve sendikal mücadele konusunda Bolivya'nın daha önce kabul etmiş olduğu kararların hiçbirine uymadığını öne sürmektedirler.

Öte yandan Uluslararası Çalışma Örgütü (İLO) Bolivya'da sendikal faaliyet üzerine sürdürülen baskı konusunda şikayetlerin artması üzerine örgüt görevlisi bir kişinin Bolivya'ya gitmesini ve orada incelem yapmasını karar altına almıştır. İLO yetkilileri Bolivya'da Sendikal hareketin yasaklanması konusunda birbiriyle çelişen haberlerin geldiğini, durumun yerinde incelenerek açıklığa kavuşturulması gerektiğini söylemişlerdir.

AVRUPA SENDİKALARI GEÇEN AY BRÜKSEL'DE BÜYÜK BİR GÖSTERİ YÜRÜŞÜ YAPTI

37 milyon civarında üyesi olan Avrupa İşçi Sendikaları Konfederasyonunun (ETUC) çağrısı üzerine Avrupalı işçiler 14 Kasım 1975 günü Brükselde Kongre Salonu önünde toplanmışlardır Yetkililerce açıklandığına göre bu gösterin amacı, Avrupalı işçilerin iş garantilerinin sağlanması, ücretlerle ilgili hususların teminat altına alınması ve Avrupa Topluluğu içindeki ekonomik durumu ve istihdam koşullarını görüşmek üzere topluluk üyesi hükümet yetkilileri tarafından yapılan toplantıdan önce, toplantıya katılan hükümetlerle, Avrupalı işverenleri ve kamu oyunu etkileyebilmekti. Avrupa İşçi Sendikaları Konfederasyonunun da temsil edildiği bu üçlü (işçi, işveren ve hükümet) toplantıya, ETUC tarafından da Avrupanın ekonomik ve istihdam koşulları ile ilgili bir rapor sunulmuştur

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER YABANCI İŞÇİ SEMİNERİ

Geçtiğimiz ay içersinde Birleşmiş Milletler (UN), Tunus'ta yabancı işçilerin hakları ile ilgili bir seminer düzenlenmiştir. 11-24 Kasım tarihleri arasında düzenlenen bu seminere çeşitli Birleşmiş Milletler örgütlerinin yanında, Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu da (ICFTU) temsil edilmiş ve Tunus İşçi Sendikaları Konfederasyonu Genel Sekreter Yardımcısı Mustafa El Gharbi ile Konfederasyon Yönetim Kurulu üyesi, bu seminere ICFTU'yu temsilen gözlemci olarak katılmışlardır. Bilindiği gibi son bir kaç yıldır çeşitli uluslararası işçi örgütleri yabancı işçilerin sorunlarına yakından ilgi göstermekte ve bu konuda çeşitli çalışmalar yapmaktadırlar.

GENÇ KADIN İŞÇİLER SEMİNERİ

Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ICFTU), Uluslararası Metal İşçileri Federasyonu (IMF) ve Uluslararası Tekstil, Örme ve Deri İşçileri Federasyonu (ITGWF) ile Norveç'te ortaklaşa bir seminer düzenlemişlerdir. Genç kadın işçilerin karşılaştıkları sorunların ele alındığı bu uluslararası seminerde, genç kadın işçilerin genel eğitim, mesleki eğitim, sendikal faaliyetler ve sosyal yönlerde örgütlenmeleri tartışılmış ve bu konularla ilgili koşulların geliştirilmesi için öneriler hazırlanmıştır.

ŞİLİ'Lİ SOSYALISTLER BRÜKSEL'DE

Şili Sosyalist Parti Genel Sekreteri Carlos Altamirano ile Şili İşçi Sendikaları Konfederasyonu (CUT) Genel Sekreteri Luis Meneses geçen ay içinde Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonunun (ICFTU) Brüksel'deki genel Merkezini ziyaret ederek ilgililerle görüşmüşlerdir. ICFTU Genel Sekreteri Otto KERSTEN tarafından kabul edilen Şili'li her iki sosyalist lider, ICFTU'nun Şili ile ilgili girişimleri için Genel Sekretere şükranlarını bildirmişlerdir. C. Altamirano, Şili'de insan hakları ve özgürlük için demokratik güçlerin vermekte oldukları mücadele, bu ziyaret ve görüşmelerin etkili olacağını açıklamıştır. Bu görüşme sırasında, Şili'nin mevcut askeri baskı ve diktatör bir yönetimden kurtarılması için ICFTU'nun ne şekilde hareket etmesi gerektiğide ele alınmıştır.

ICFTU GENEL SEKRETERİ KIBRIS'TA SENDİKA LİDERLERİYLE GÖRÜŞECEK

Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ICFTU) Genel Sekreteri Otto KERSTEN bu ay içinde Kıbrıs'a giderek, örgüt üyesi olan iki federasyon yöneticilerinin katılacağı üst seviyediki bir toplantıya başkanlık edecektir. Kıbrıs'ta şimdiye kadar işçiler Kıbrıs İşçi Sendikaları Konfederasyonunun temsil ettiği Kıbrıs Türk İşçi Sendikaları Federasyonu ile Kıbrıs Rum İşçi Sendikaları Federasyonları altında örgütlenmişlerdir. Her iki federasyon yetkilileri, üyesi bulundukları ICFTU'nun Ekim ayı içinde Meksika'da yapılan II Dünya Kongresine katıldıkları sırada, çeşitli konuları Genel Sekreter Otto Kersten'le görüşmüşler ve böyle bir ortak toplantının yapılmasına karar vermişlerdir.

Kersten bu görüşme sırasında, sendikaların Kıbrıs'lı tüm işçileri etkileyen ekonomik sorunlarla da ilgilenmeleri gerektiğini belirtmiş ve toplumlar arası mevcut anlaşmazlıklara demokratik bir çözüm getirilmesi için temasların genişletilmesinin yararlı olabileceği görüşünü açıklamıştır. Bu nedenlerle, yapılacak bu toplantıda, ilk önce ada ekonomisine yeni bir hayatiyet kazandırılması ele alınacak ve ilgili diğer konular yanında özellikle sendika üyelerinin sosyal hakları ile ilgili konular tartışılacaktır.

TÜRKİYE'DE işçi eylemleri

DİSK'e katılma kararı alan BESİN-İŞ yöneticileri

besin-iş'te disk'e katıldı

Türkiye Et, Ekmek ve Besin Sanayii İşciler Sendikası (BESİN-İŞ) yaptığı olağanüstü Genel Kurulda Devrimci İşci Sendikaları, Konfederasyonu (DİSK)e katılma kararı aldı.

Daha önce Türk-iş üyesi olan BESİN-İŞ, Türk-iş'in partiler üstü politika çıkmazı içinde sermayeden yana görünümü arz eden Türk-iş ve yönetimine karşı bağımsız olarak çalışmalarını sürdürmüştür.

20 Bin üyeli BESİN-İŞ Ankara Kızılay Salonunda 8 Aralık Günü yaptığı olağanüstü Genel Kurulda DİSK'e katılma kararı 10 karşı 57 kabul oyuyla alınmıştır.

Genel Kurulda konuşan BESİN-İŞ Genel Başkanı Demirhan Tuncay yurt sorunlarına değinerek, Türk-iş'in işci aleyhine olan son davranışlar karşısında aldığı tavırı eleştirerek, işci sınıfının etkin hale gelmesini istemiştir.

Tuncay konuşmasını şöyle sürdürmüştür: "Kendi içinde çözümde anlaşamayan bir hükümetimiz var. Kendi aramızda çözümleyemediğimiz İç Politikada da birbirimizi şuçladığımızdan, oy kaybına uğrama hesaplarından, kurtulamadığımız Kıbrıs konusunda Devletler arasında çözüm bulumurmu? Kim, kimin adına Kıbrıs konusunu çözüme bağlayacak bu konuda hükümetimizin inanırlığı yok. Ayrı siyasi inançlara sahip kendi çocuklarımızın birbirlerini öldürmelerinin Vatan görevi olduğu başımızdaki hükümetin içindeki Adaleti temsil eden yetkili kişinin ağzından çıkabiliyor.

Genel Kurul'da ayrıca DİSK adına Genel Başkan Vekili Rıza GÜVEN ve konuk olarak Doç. dr. Nuri Koçtürk'te konuşarak ülkenin şönetiminde işci sınıfının etkenliğini ve uğraşını belirtmiş - lerdir.

TÜRKLER :

"HALKIMIZ YENİ BİR SIKIYÖNETİM DÖNEMİNE KESİNLİKLE KARŞIDIR"

DİSK Genel Başkanı Kemal Türkler "Son günlerde yaygınlık kazanan sıkıyönetim söylentileri ve birtakım sermaye çevrelerinin körüklediği faşist saldırıların yoğunlaşması"ile ilgili olarak bir demeç vermiştir. Türkler demecinde," 52 yıllık Cumhuriyet tarihimizin 27 yılı aşkın bir süresini sıkıyönetimler altında geçirmek zorunda bırakılan halkımız, bugün yeni bir sıkıyönetim dönemine kesinlikle karşıdır." demiştir.

Türkler, bütün ilerici, demokratik ve yurtsever parlamenterlerin MC iktidarının ülkemizde yarattığı ekonomik-politik ve toplumsal bunalımları sona erdirecek onu demokratik yoldan düşürecek girişimlerde yer almalarını istemiş ve şöyle demiştir.

"Birtakım sermaye çevrelerinin körüklediği ve kamuoyuna sağ-sol çatışması olarak lanse edilen faşist saldırılar ve bu provokasyona düşen küçük bir maceracı grubun karşısında ezici bir halk çoğunluğu vardır. Ve demokrasinin teminatı da söz konusu sermaye çevrelerinin sıkıyönetimleri değil, işte bu işçi ve emekçi sınıflardan oluşan halkın ta kendisidir.

Kaldı ki, emekçi halkımız hiç bir zaman kendi ana sorunlarının ertelendiği, en doğal demokratik hak ve özgürlüklerinin dahi suni sis perdeleri altında kaybettirildiği baskı dönemlerini istememiştir. Bu dönemleri isteyen güçler, her zaman için ekonomik açmazlarını kendileri için rahat bir ortamda geçici çözümlere ulaştırmayı hedefleyen dışa egemen çevreler olmuştur."

TARIM İŞÇİLERİ TÜRKİYE'DE İLK KEZ YAPILAN SÖZLEŞME İLE SİGORTA KAPSAMINA ALINIYOR

DİSK'e bağlı Devrimci Toprak-İş Sendikası ile Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı arasında Türkiye Narenciye Geliştirme Projesi Çukurova Bölge Müdürlüğü ile Erdemli Bahçe Kültürleri Araştırma ve Eğitim Merkezi Müdürlüğü işyerleri için yapılmakta olan toplu iş sözleşmesi görüşmeleri sonunda adı geçen iş yerlerinde çalışan Devrimci Toprak-İş Sendikası üyesi işçilerin Sigorta kapsamına alınması taraflarca kabul edilmiştir.

Devrimci Toprak-İş Sendikası Genel Başkan Yardımcıları Tuncay Çelen ve Bülent Kural'ın yaptıkları açıklamaya göre taraflarca kabul edilen ilgili madde şöyledir:

"Sözleşme kapsamında bulunan ve sigortasız çalışan işçiler istekleri ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kurumu'nun işveren hissesi, sigorta primleri sigortalı işçilerde olduğu gibi SSK ile aktedilecek genel sözleşme hükümleri gereğince ödenecektir."

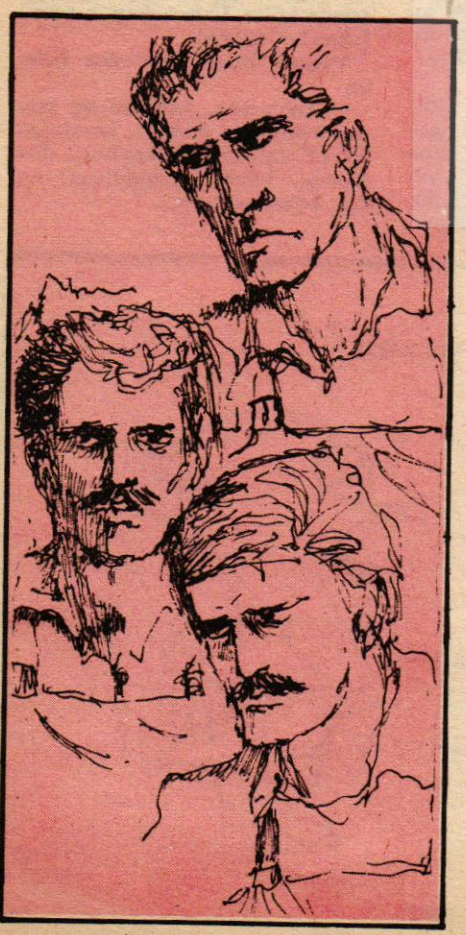

ÇAĞDAŞ METAL-İŞ BAŞKANLAR KURULU DİSK'E KATILMA KARARI ALDI

Bağımsız Çağdaş Metal-İş Sendikası Başkanlar Kurulu DİSK'e katılma kararı almıştır. Çalışmalarını Ankara'da yapan Çağdaş Metal-İş Sendikası Başkanlar Kurulu aynı işkolunda bulunan DİSK Maden-İş'e katılma kurulu oy çoğunluğuyla saptanmıştır.

Alınan bu karar önümüzdeki günlerde toplanacak olan Genel Kurula sunulacaktır. Çağdaş Metal-İş yöneticileri aldıkları bu kararın diğer sendikaları da etkileyeceği belirtilmişlerdir.

BAĞIMSIZ TİS'DE DİSK'E KATILIYOR

Bağımsız Türkiye Topraksu ve Tarım işçileri Sendikası (TİS) in Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK) e katılmaya hazırlandığı bu konuda prensip kararı alındığı öğrenilmiştir.

Öğrenildiğine göre, TİS Genel Kurulu'nun toplanması ve DİSK'e katılma isteminin gerçekleşmesi için sendika, önümüzdeki günlerde bir açıklama yapacaktır.

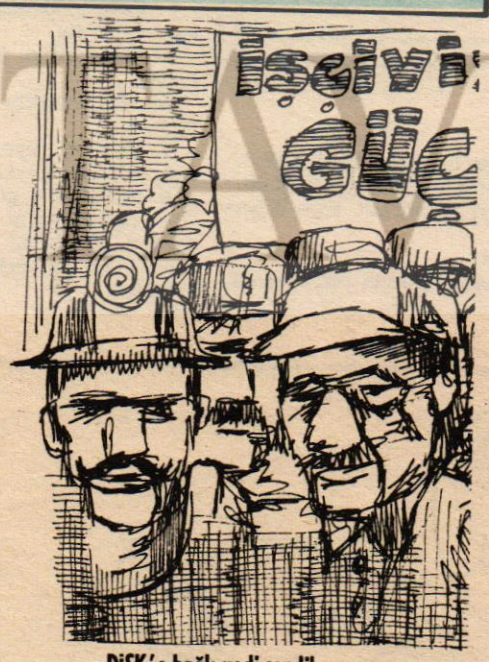

DİSK'e bağlı yedi sendika yasanın iptali için Danıştay'a başvurdu

DİSK'e bağlı SOSYAL-İŞ Yeni HABER-İŞ-BAYSEN-İŞ, TEK BANK-İŞ, TEK-İŞ, Sendikaları, DİSK'e katılma kararı alan GES-İŞ ve bağımsız TİS Sendikaları Bakanlar Kurulu'nun, kanun kuvvetinde kararname ile getirilmek istenen işçi-memur ayrımına karşı bu yasanın iptali için Danıştay'a dava açmışlardır.

CAMGAZDA İŞVEREN BASKI YAPIYOR

Son bir ay içinde üç iş kazasının meydana geldiği Demirkapı' da kurulu Çamgaz Fabrikası'nda çalışan Çağdaş Metal-İş Sendikası üyesi 20 işçi İstanbul Bölge Çalışma Müdürlüğü'ne başvurarak işvereni şikâyet etmişlerdir. İşçiler sözleşme görüşmelerinin yaklaşması üzerine işverenin sendikadan ayrılmaları konusunda kendilerine baskı yaptığını, bir işçinin işine son verdiğini ve üç işçiyi de sendikadan zorla istifa ettirdiği öne sürmüşlerdir.

Bilindiği gibi bundan bir süre önce Çamgaz işçileri sendika seçme özgürlüklerini işverene kabul ettirmek amacıyla üç aydan fazla süren bir direniş yapmışlar ve Bölge Çalışma Müdürlüğünün bu işyerinde Çağdaş Metal-İş Sendikası'nı yetkili kılması üzerine direnişi kaldırmışlardır. Direniş sonunda, sendika ile işveren arasında bir yıl süreli bir toplu sözleşme imzalanmıştır.

Çağdaş Metal-İş Sendikası üyesi 20 işçinin İstanbul Bölge Çalışma Müdürlüğü'ne verdiği dilekçede işverenin Sadık Aslan, Mehmet Sakar ve Cevat Koçalan'ı zorla sendikadan istifa ettirdiği ve aynı zamanda Çağdaş Metal - İş Sendikası İstanbul Şubesi Yönetim Kurulu üyesi olan İsmet Ünlü'nün işine son verildiği belirtilmiştir. Söz konusu dört işçinin de imzası bulunan dilekçede işçiler sendikal nedenle işçi çıkarılmasının durdurulmasını ve ilgili mercilerin harekete geçmesini istemişlerdir.

BİRAZDA GÜLELİM

AMANIIINNN...

Bir gün üç aile piknik maksadıyla denize gitmiş ve orada akşama kadar eğlenmiştik. Benim hanım içki içtiğimi ilk defa gördüğünden ve bazı söylentilerin tesirinde kalarak, içki içip kendisini döveceğimi veya öldürebileceğimi sanıp yanımıza sokulmamış daima bizlerden uzakta oturmuştu. Akşam üzeri gelmemize yakın diğer aileler teype bir oyun havası koyup hep birlikte oynamaya başladıkları bir sırada, ben, ilerde ateş yakıp kızıldericilik oynayan çocukların yanına gittim. Çocuklardan birisi yerinden kalkıp

— Ben Reis Akıllı Geyik, Çeyenlerin reisi Kara Kartal'a hoşgeldin, der, beyazlarla savaşıp savaşmıyacağını öğrenmek ister.

Bunun üzerine aklıma hemen bizim hanımı iyice bir korkutmak fikri geldi. Cevap verdim:

— Kara Kartal savaşmak isterim. Önce şu ilerdeki beyaz kadından başlayacağım. Onun saçlarıyla çadırımı süsleyeceğim...

Ve hanımın üzerine doğru yürüdüm.

Bana çoğu zaman Ajan diye hitap eden karım:

— Amanıınnn. Ajan'a bir şeyler olmuş, yetişin komşular!... diye bağırarak sahil boyunca koşmaya başladı.

Bizse karınlarımızı tutarak gülmekten yerlere yatıyorduk.

Tebrikler

— Bana bak delikanlı. Çok meşgul bir insanım. Oysa seni kabul ettim. Görüşebiliriz. Kendi kendini tebrik edebilirsin, zira sabahtan şimdiye kadar tam dokuz sigortacı geldi, hepsini kovdum. Sen onuncusun.

— Tebriklerinizi kabul ediyorum efendim. Sabahtan beri dokuz defa gelip kovulan sigortacı bendim. Onuncusunda beni kabul etmenizi sağladım!

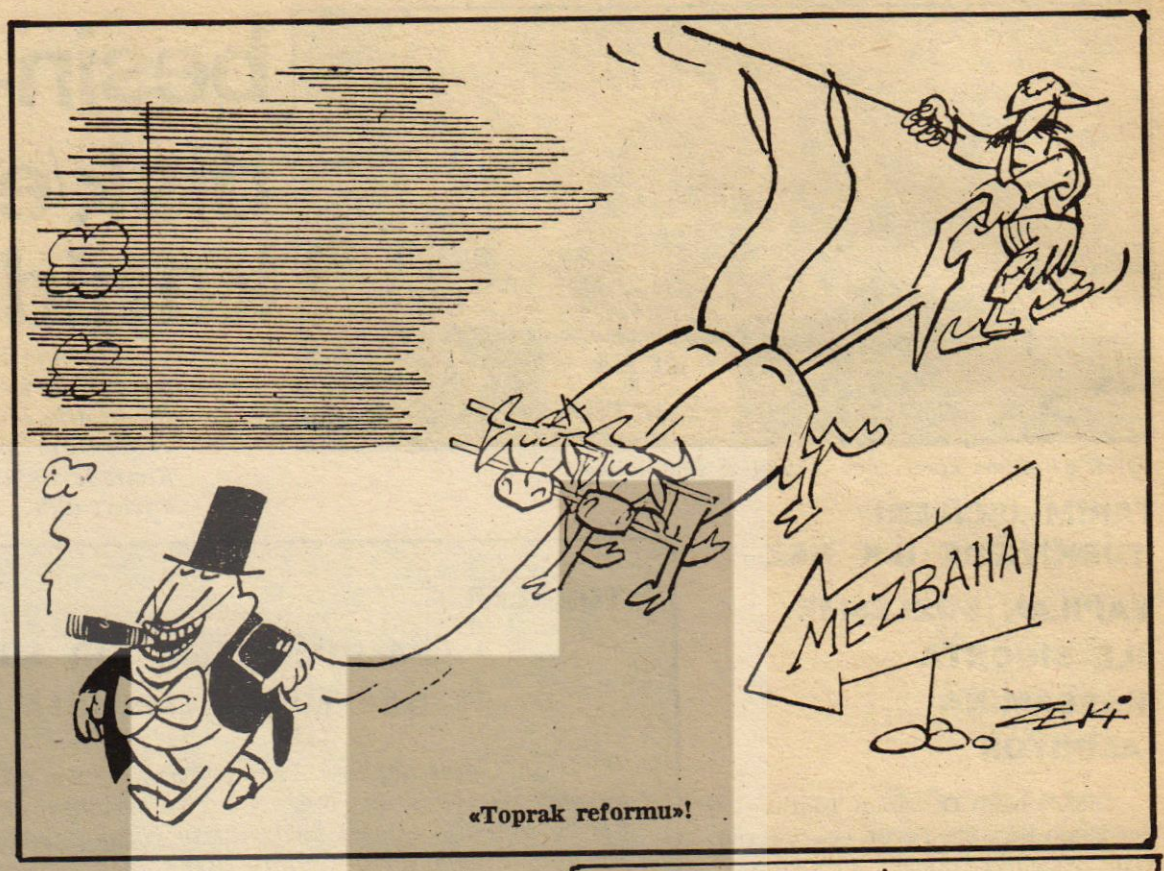

«Toprak reformu»!

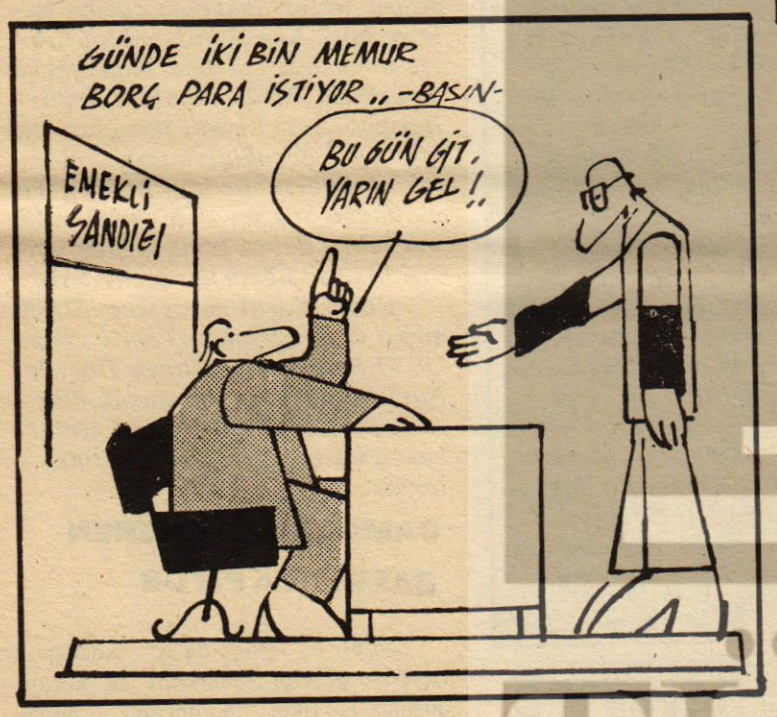

Mâlûm

İki arkadaş eşlerinin sadakati üzerinde konuşuyorlardı. Biri:

— Karım beni aldatırsa ben ne yapacağımı biliyorum, dedi.

— Senin ne yapacağını ben de çok iyi biliyorum, diye diğeri cevap verdi.

— Hayret! Peki söyle, ne yapacağım?

— Çok basit bir şey: Diğer boynuzlarının yanına bir tane daha ilâve edeceksin!

Kadın korkusu!

Adam ayağını sürte sürte doktora başvurdu. Doktor, iyice muayene ettikten sonra, ayak bileğinin çıkık olduğunu gördü.

— Ne zaman oldu bu iş? diye sordu.

Adam cevap verdi:

— İki üç hafta kadar önce.

— İki üç hafta böyle şişmiş ayakla nasıl yaşadın? Şimdi mi gelinir, o zaman gelseydin ya!...

— Oh doktor, ben ne zaman hastalansam, ne zaman bir yerimde bir şey olsa, karım söylenmeye başlar: «Bu iş mutlaka sigara yüzünden olmuştur» der. Ben de onu dinlerim. Ayak bileğimde ağrılar başlayınca, size gelmeden önce, yine karımın dediklerini dinleyip birkaç hafta sabrettim işte.

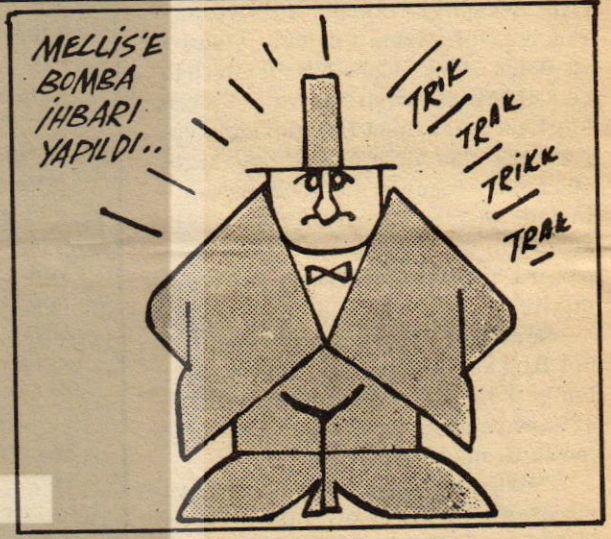

KAYIP

— Oğlum neden ağlıyorsun?

— Babam bir lira vermişti, onu kaybettim.

— Al şu lirayı, haydi ağlamayı bırak.

Çocuk büsbütün feryada başlamıştı.

— Hâlâ ne diye zırlamaya devam ediyorsun yahu? Verdik ya işte kaybettiğin parayı!

— Babamınkini de kaybetmeseydim, şimdi iki liram olacaktı amca. Ben ağlamayayım da kim ağlasın?!.

MÜSLİM İLE KÂNİ

Parti il başkanı öfkelenmişti. Elini masaya vurdu:

— Yahu, dedi, oruç tuttuk, namaz dersen onu da kıldık. Din iman lâfı ağzımızdan düşmedi. Karşı taraf kadeh tokuştura tokuştura, dansözlerle kırıştıra kırıştıra senatoya adayını soktu.

Yanındaki:

— Onların adaylarının ismi Müslim'di başkanım, bizim şaşkınınki de Kâni. Seçmenin işine akıl ermez. Her halde «Kırk yıllık Yani, olur mu Kâni» diye düşündüler, bizimkini düşürdüler.

YAMYAM DEĞİLİZ!

Kebapçı dükkânına girmişti:

— Ne yemekler var ki hemşerim? diye sordu.

Garson:

— Şiş, ızgara, ciğer, böbrek, Adana köfte, Urfa kebap, meşhur İskender kebabı...

Müşteri birden yerinden fırladı:

— Yahu dedi, yamyam mı sandın beni? Bre edepsiz, koyun sığır eti dururken Adanalısını, Urfalısını, İskender zavallısını ne diye kebap edersiz?!.

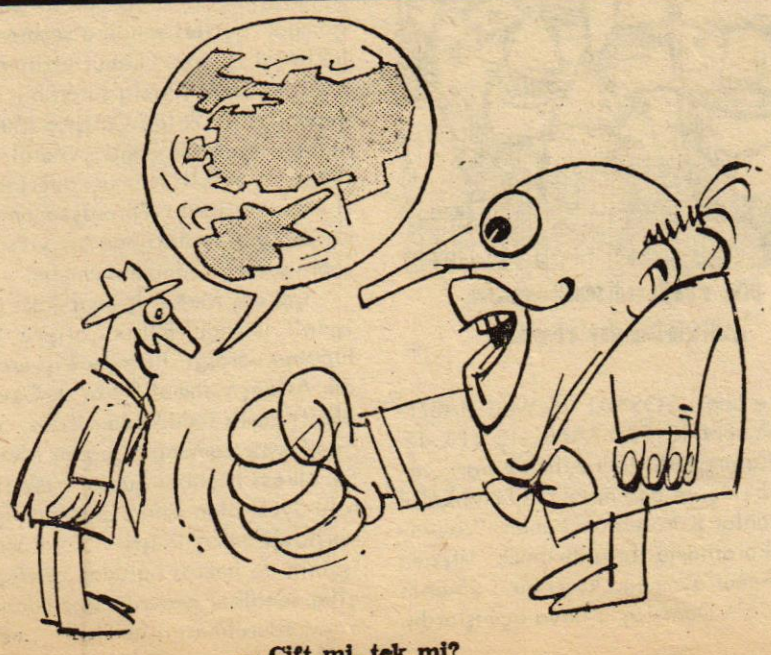

— Çift mi, tek mi?

— Türkiye, B. Milletler'de tek kaldı. —

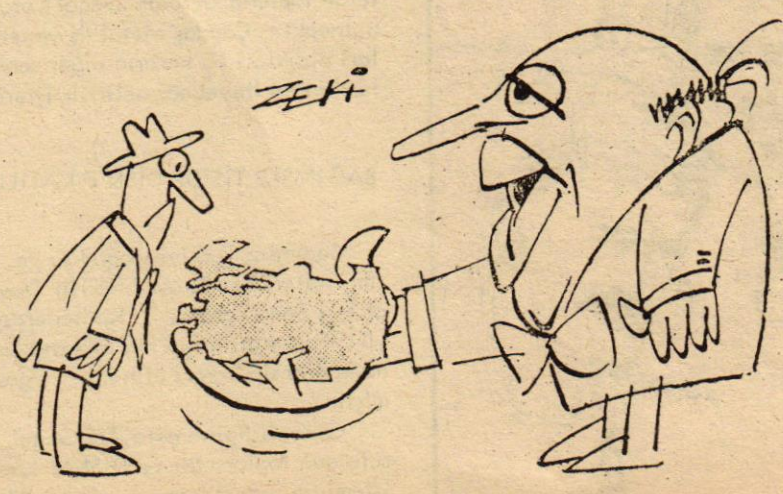

— Bilemedin... Tek!

GÜNÜMÜZDE FAŞİZM

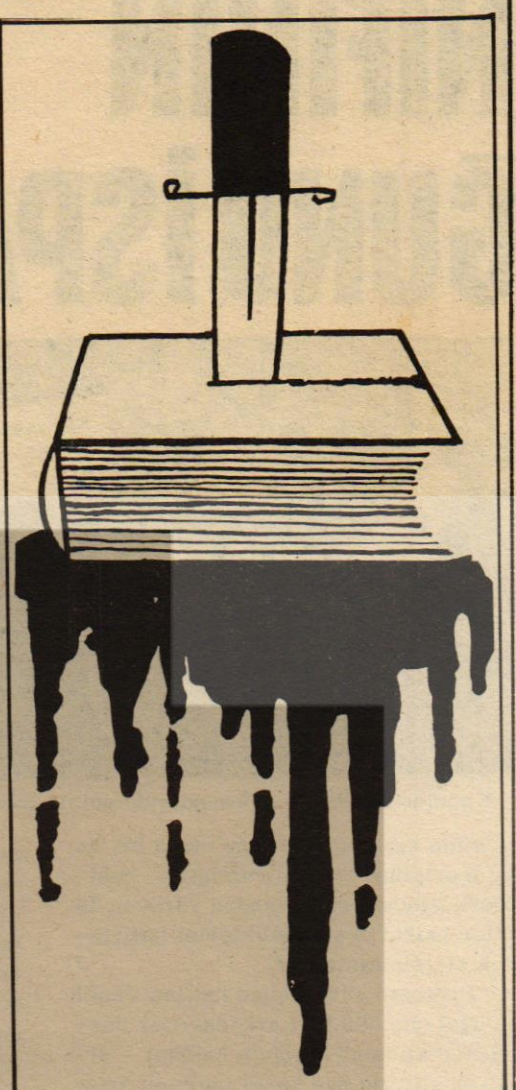

İkinci Dünya savaşı sonunda faşizm; yığınların verdikleri uzun ve azimli anti-faşist mücadele sonucu ezilmiş, pekçok ülkede halk demokrasileri kurulmuş olmasına rağmen, faşizm bütünüyle ortadan kalkmamıştır. Çünkü faşizmi yaratan sınıfsal sebepler yok edilememiştir. Kapitalist sistem yaşadıkça , faşizm tehlikesi de her zaman var olacaktır. Barışın, ulusal bağımsızlığın, demokrasinin ve sosyalizmin azılı düşmanı olan ve kitlelerin bu yoldaki her talebinin kendi sistemini çöküntüye götürdüğünü gören tekelci sermaye, en gerici güçlerini ulusal ve uluslararası plânda işçi sınıfı ve dğer emekçi kitlelerin ezilmesi, baskı altında tutulması, zaten sınırlı olan demokratik ortamın daha da daraltılması için baskı unsuru olarak kullanır. Bugün İspanya, Şili ve bazı "Üçüncü Dünya" ülkelerin de faşizm iktidardadır. Faşist nitelikte olan parti ve gruplar 65 kapitalist ülkede faaliyette bulunmakta ve uluslararası birlikler oluşturmaktadır. Bu parti ve gruplar büyük malî olanaklara sahiptirler. İktidardaki sınıfın belirli çevrelerinde, orduda nüfuzlu koruyucuları vardır. Bu unsurlar eski açık faşist örgütlerin kalıntıları şeklindedirler. Faşizmden yana hareketlere ve siyasal koalisyonlara geçici ya da sürekli olarak girmektedirler. Faşistler göstermelik olarak kitlelerin sosyal hak ve taleplerinin savunucusu kesilmekte, böylelikle bilinçsiz bazı küçük burjuva ve lumpen proleterya yığınlarının kapitalist sistemde ileri gelen hoşnutsuzluğunu, işçi sınıfı ve emekçi kitlelerin bağımsızlık ve demokrasi-sosyalizm mücadelelerine karşı vurucu güç olarak kullanmaktadırlar.

Yıllardır faşist diktatörlük altında bulunan İspanya, Brezilya, Kolombiya, Arjantin, Güney Afrika ülkeleri, Endonezya, Filipin, İran, Ürdün en son Şili ve diğer ülkelerde siyasal rejimin görevi, sömürge sisteminin çökmesini engellemek, ülkenin emperyalist sistem içersinde kalmasını sağlamaktır. Bu yüzden halk kitlelerinin her türlü demokratik hak ve özgürlükleri yok edilmiş, ekonomik ve siyasal çıkarları yönünde örgütlenme olanakları kaldırılmıştır. İşçi ve emekçi kitleler, aydınlar, öğrenciler ağır baskılara mağruz bırakılmaktadır. Kendi ülkelerinde "demokrasi" olduğunu iddia eden gelişmiş kapitalist ülkeler, bu ülke halklarının kanıyla beslendikleri için, baskı rejimlerini desteklemekte, savunmakta, hatta bizzat faşistlerin iktidara gelmesine yardımcı olmaktadırlar. (Şili örneği)

Ancak bütün bunlara rağmen dünya halklarının bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm yolunda verdikleri mücadeleler, emperyalizmi ve onun kaleleri olan faşist rejimleri her geçen gün çöküntüye uğratmaktadır. Gelecek, işçi sınıfı ve emekçi kitlelerin bu yolda başarıya ulaştıkları aydın bir gelecek olacaktır.

UYANIŞ

Bugün zincirler erimiş bileklerde
Meydanlarda dost türküleri ile
Bir hoş olmuşlar canavarlar
Uyanış durmayacak, nafile.

Bu uyanış korkutacaktır yobazı
Kokkutacaktır yalancıyı, çalmışı
Ürkütecektir korkutacaktır
Görünce bu genel uyanışı

Az zaman var görüşeceğiz
Kalleşçe değil biz
O elleri kırılası elleri
Kendi kendine vurduracağız

Fevzi Devrim Kurucu

DEMOKRASİDE ÇAĞCIL ÇİZGİ

Baştarafı Sayfa 4 'de

burjuva reformculuğuna da düşmemesi nitelikleri ile, demokrakiye kuvvetli bir çağcıl çizgi teşkil etmektedir. Fakat nereye varılacağını henüz kestiremeyiz.

İtalya'ya da kısa bir bakış ile baktığımız zaman, orada da üç sol partinin sosyalizme yönelmiş bir demokratik yapıya ulaşma çabaları güttüğünü görüyoruz. Bu yapı içinde bir dikta bulunmayacaktır. Bireysel özgürlüklerin her türlü kısıntılara uğraması önlenecektir. İşçilerinin, burjuva sınıflarının kurduğu tekeller ve ayrıcalıklar altında ezilmemesi sağlanacaktır. Ama bu, ülkedeki liberal güç ve merkezlerin toptan tasfiyesi de olmayacaktır. Ama onların, İtalya'yı sosyalizme yönelmiş bir demokratik yapıya ulaşmadan alakoymalarına da olanak verilmeyecektir.

● AVUSTURYA-ALMANYA-İSVEÇ UYGULAMALARI

En son olarak batı demokrasisinin üç klasik örneğinde olan gelişme istidatlarına bakmamız gerekir:

Avusturya-Federal Almanya-İsveç, temelli bir kapitalizm uygulamaktadırlar. Bunun çağımızda artık çok kesinleşmiş sakıncalarını temizlemek için de sosyal demokrat bir yöntem izlemektedirler.

Fakat bu üç ülke görmektedir ki; bugünkü haliyle sosyal demokraside , emek, tam karşılığını gene alamamaktadır. Çünkü bugünkü sosyal demokraside bile kapitalistik bir büyük birikim olmaktadır. Bu kapitalistik birikimde emeğe fazla bir şey vermemek istemektedir. Halbuki gene sosyal demokrasi gereği , emek, tam karşılığını istemekten vazgeçmez. Demek ki bugünkü aşaması içindeki bir sosyal demokrasi, emeği gene yoksul kılmakla, kendi gereğine ters düşmektedir.

Öyle ise demokrasiyi bu ters durumdan kurtarmak gerekir. Onun için de demokrasinin, hatta sosyal demokrasinin varlığı " tüketim toplumu" yerine, onun "tüketim ekonomisi" yerine, " tasarruf toplumu" ve onun " tasarruf ekonomisi" ni getirmelidir.

Bu ; üretim hayatında alınacak "karar"a tüm ekonomik kuruluşların katkı getirmesi ile sağlanır. Burada artık, " ekonomik karar", yalnız özel sektör bürokratları ve teknokratlarınca alınmayacaktır ; devlet ile, birlikte işçi sendikaları temsilcileri de karar alma sürecine katılacaktır.

Bir başka deyimle ve bir başka yönüyle, batının bu bölgesinde demokrasiye getirilmek istenen çizgide şunlar olacaktır : Üretimden ayrılacak fonlarla, işçiyi de birikim sahibi kılmak; ekonomik karara bu birikimin sahibi olan işçiyi de katmak ; bu suretle bütün yapıcı güçlerin, sonunda işçinin sömürülerek yoksulluğa düşmesine sebep olan" tüketim ekonomisi" yerine "tasarruf ekonomisini" getirmek.

Hindistan'dan İsveç'e kadar uzanan bir gelişim olayı, demokrasinin çağcıl çizgisini teşkil etmektedir : Bu ; kapitalizmin sömürüsünü reddeden ; sermaye birikimcisi sınıflar ile bürokrasilerin ve teknokrasilerin tekellerinden, ya da sekter bir tepeden inmeci sistemden gelen diktaları da reddeden; onların yarattığı tüketim toplumu israfını da reddeden; bütün bunların yerine tüm demokratik güçlerin bir blok teşkil ederek uygulayacakları bir " tasarruf ekonomisi" yoluyla sömürüyü ve faşizmi arıtlayan bir çizgidir.

DEVRİM TÜRKÜLERİ GELİYOR UZAKTAN

Devrim türküleri geliyor uzaktan
Bahar çiçekleri gibi
Gençlik kokuyor her yan.

Ülkem, Anadolu'm can gurban
Bak seller gibi çoşuyor çocukların.

Bak hepsi mutlu
Çünkü gittikçe yükseliyor türküler
Paranın acımasızlığına
Gericiliğe, Faşizme karşı.

Uzaktan ağır ağır
Bir gelin alayı gibi
Devrim türküleri söylüyerek
Çocukların geliyor...

.....
Yavan ekmek
Yağsız ayran
Dayan ha dayan

Mustafa B. GÜNEŞ

ÖRGÜTTEN HABERLER

ISPARTA'DA İŞÇİ SINIFININ VAR OLDUĞUNU İSPATLADIK

Yasadışı ve insancıl olmayan bir tutumla kendi partilerine oy verme yen 89 işçiyi işten çıkaran AP'li Isparta Belediye Başkanı Fuat Uyar Isparta'da Genel-İş'in düzenlediği yürüyüşle protesto edildi.

Belediyenin çeşitli işyerlerinde çalışan Genel-İş üyesi 89 işçiyi kendi kurdukları sarı sendikaya üye olmadıkları ve siyasal düşünceleri kendilerine uymadığı için işten uzaklaştıran Belediye Başkanının tutumu Isparta, halkı tarafından eleştirilmiştir.

30 Kasım pazar günü saat 13 de başlayan protesto yürüyüşüne işçi aileleri ve çocukları yanısıra diğer işçiler de katılmışlardır. Bin kadar işçi ve ailesinin katıldığı yürüyüş olgun bir hava içerisinde tamamlanmıştır. Şehir Merkezindeki caddelerden yürüyen işçiler halkta desteklediklerini belirterek alkışlamışlardır.

Kocalarının devrimci kavgasında yalnız bırakmayan Isparta'lı emekçi eşleri.

Protesto yürüyüşüne katılan Genel İş üyeleri; "89 işçi arkadaşımız derhal işe alınsın" "işçinin hakkını yiyerek gittiğin haç kabul olur mu sanıyorsun" "Babamın hakkını verin" "kocam işe dönsün" "kahrolsun faşizm" "Angaryaya son" ve benzeri dövizler taşımışlardır.

Genel-İş'in başarıyla yürüttüğü protesto eylemi Isparta'da yapılan ilk işçi eylemidir. Demirel Dükalığı olarak nitelendirilen Isparta'da ilk kez yapılan anti Demirel hareket olarak da tanımlanan yürüyüşte işçiler kendilerinin de varolduğunu ortaya koydukla-rını belirterek haklarını alıncaya dek direnişlerini sürdüreceklerini açıklamıştır. Sendikaları Genel-İş'e güvenlerinin sonsuz olduğunu ve sendikalarının çizdiği devrimci doğrultuda hak alma savaşının devam edeceğini de açıklayan Isparta'lı emekçiler sonuçtan kıvanç duyduklarını da söylemişler dir.

Isparta'da bulunan devrimci kuruluşlarca da desteklenen yürüyüş, ilgili çevrelerce de kutlanarak işçi sınıfının haklı ve bilinçli kavgasında büyük bir başarı olduğunu ve devamlı yanında olarak destekleyeceklerini de açıklamışlardır.

Genel-İş EMEK Ispartalı 89 işçi, kardeşimizi kutlar, devrimci uğraşlarında başarılar diler.

EGO toplu sözleşme görüşmelerine katılan Sendikamız Genel Başkanı BAŞTÜRK ve diğer temsilciler Ankara Belediye Başkanı Vedat DALOKAY ile konuyu görüşürken.

EGO OTOBÜS İŞLETMESİ TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ GÖRÜŞMELERİ BAŞLADI

EGO Genel Müdürlüğü, Otobüs İşletmesi işyerleri ve eklentilerinde çalışan üyemiz işçiler adına Ankara 6. İş Mahkemesi'nden alınan ve Yargıtayca onanan karar üzerine; işverenlerle işkolu toplu iş sözleşmesi görüşmelerine başlanmıştır.

10 Aralık günü ilk toplantı Ankara Belediye Başkanı Vedat Dalokay'ın odasında yapılmıştır. İşkolu toplu işsözleşmesi görüşmelerine sendikamız adına Genel Başkan Abdullah Baştürk, Şube Başkanı Yusuf Bilen ve Merkez Hukuk Danışmanı Güven Çınar, işverenler adına; Ankara Belediye Başkanı Vedat Dalokay ve EGO Genel Müdürü Ertuğrul Amasyalı katılmışlardır.

Görüşmelerin ikincisi 12 Aralık günü yapılmıştır. Taraflar görüşmelerin olumlu geçtiğini belirterek EGO'da yeni bir çalışma düzeninin imzalanacak toplu iş sözleşmesi ile sağlanacağını da açıklamışlardır.

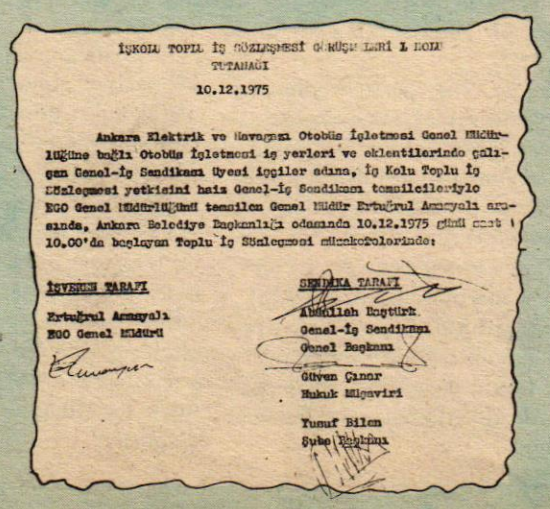

İŞKOLU TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ GÖRÜŞMELERİ İLE İLGİLİ TUTANAĞI

10.12.1975

Ankara Elektrik ve Havagazı Otobüs İşletmesi Genel Müdürlüğüne bağlı Otobüs İşletmesi iş yerleri ve eklentilerinde çalışan Genel-İş Sendikası Üyesi işçiler adına, İş Kolu Toplu İş Sözleşmesi yetkisini haiz Genel-İş Sendikası temsilcileriyle EGO Genel Müdürlüğünü temsilen Genel Müdür Ertuğrul Amasyalı arasında, Ankara Belediye Başkanlığı odasında 10.12.1975 günü saat 10.00'da başlayan Toplu İş Sözleşmesi müzakerelerinde:

İŞVEREN TARAFI
Ertuğrul Amasyalı
EGO Genel Müdürü

SENDİKA TARAFI
Abdullah Baştürk
Genel-İş Sendikası
Genel Başkanı

Güven Çınar
Hukuk Müşaviri

Yusuf Bilen
Şube Başkanı

Taraflarca imzalanan sözleşme tutanağı

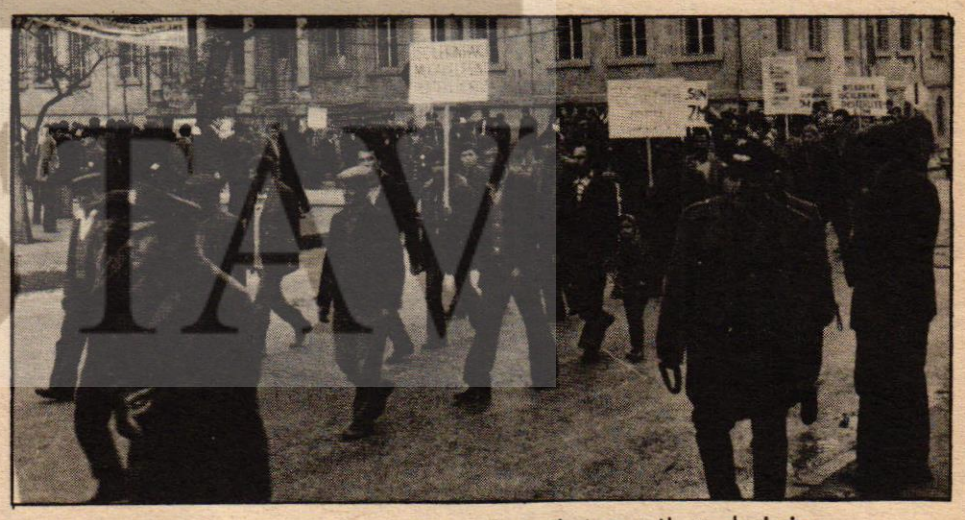

Belediye Başkanını protesto eden yiğit ve inançlı Isparta'lı üyelerimiz

Arkadaşlarının işe alınıncaya değin, direneceklerini belirten Genel-İş üyeleri yürüyüş sonrası topluca görülmektedir